

**Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)»
для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти
для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку
(авт. Дорошенко Н. М., Тороп К. С., Ярмола Н. А., Терещенко В. В., Швець Н. М.)**

*«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 26.04.2022 № 383)*

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Моделна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання здобувачів освіти 5-6 класів з технологічної освітньої галузі, пропонований зміст навчального предмету «Технології (обслуговуюча праця)» та види навчальної діяльності здобувачів освіти, спрямовані на реалізацію очікуваних результатів на основі пропонованого змісту.

Моделну навчальну програму «Технології (обслуговуюча праця)» для 5–6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року») на основі Державного стандарту базової середньої освіти.

У навчанні дітей із порушеннями інтелектуального розвитку важливо створити корекційно-розвиткове освітнє середовище, що буде забезпечувати умови для здобуття освіти в межах освітніх стандартів, виховання, корекцію порушень розвитку, соціальну адаптацію. Завданнями спеціального закладу загальної середньої освіти є соціально-побутова, соціально-нормативна і соціально-трудова адаптація здобувачів освіти з подальшою інтеграцією їх у суспільство, тобто успішна соціалізація.

Під час навчання у закладі освіти, здобувачі освіти з порушеннями інтелектуального розвитку мають усвідомити, що кожна людина в суспільстві зобов'язана бути корисною для нього. Окрім того, трудове навчання є одним з найважливіших засобів корекції порушень розвитку дітей з особливими освітніми потребами, воно значною мірою сприяє вихованню позитивних якостей особистості дитини. Трудова діяльність сприяє використанню знань та навичок, придбаних під час навчання, у практичній діяльності поза школою.

Трудове навчання покликане створювати умови для формування технічно, технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя та активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного суспільства, життєво необхідних знань, умінь і навичок ведення домашнього господарства і сімейної економіки,

основних компонентів інформаційної культури здобувачів освіти, забезпеченні умов для їх професійного самовизначення, виробленню в них навичок творчої діяльності, виховання культури праці. Програмою передбачено, що необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» укладена з урахуванням віку та психофізичних особливостей розвитку дітей із порушеннями інтелектуального розвитку, рівня їх знань та навичок. Матеріал модельної програми розташований за принципом ускладнення та збільшення кількості інформації. Послідовне вивчення забезпечує систематизоване формування та вдосконалення у дітей із порушеннями інтелектуального розвитку необхідних навичок.

У Державному стандарті **метою технологічної освітньої галузі** визначено реалізацію творчого потенціалу здобувача освіти, формування критичного та технічного мислення, готовність до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатність до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерська взаємодія, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження.

Модельною навчальною програмою «Технології (обслуговуюча праця)» передбачено, що необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Навчання здобувачів освіти із порушеннями інтелектуального розвитку повинно мати комплексний вплив на особистість, саме предмет «Технології» має всі необхідні для цього компоненти. Зміст предмету передбачає формування не лише знань і умінь, але й певних якостей, світогляду, ідейності, моральності особистості, громадянської позиції тощо.

Метою навчального предмету «Технології (обслуговуюча праця)» є підготовка здобувачів освіти з порушеннями інтелектуального розвитку до самостійного життя; формування соціального досвіду та поведінки; підвищення самостійності; зниження залежності від оточуючих тощо.

Мета предмету «Технології» реалізується в таких завданнях:

підвищення рівня мотивації до навчання, вдосконалення трудових вмінь та навичок, закріплення корисних звичок (підготовка робочого місця, використання робочого одягу, самоконтролю тощо);

навчання різним методам роботи з папером, тканиною, природним матеріалом тощо;

розвиток когнітивних навичок;

розвиток художнього смаку, творчих здібностей;

формування трудової культури;

розвиток комунікативних навичок;

розвиток самозарадності в побуті, формування системного та критичного мислення, навичок безпечного та ощадливого використання технологій та матеріалів тощо.

Ціннісні орієнтири, на яких ґрунтується модельна початкова програма, визначені Державним стандартом, а саме:

визнання пріоритету інтересів здобувачів освіти, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;

створення умов для забезпечення гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту здобувача освіти;

становлення вільної особистості здобувача освіти, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;

створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії здобувачів освіти між собою та з дорослими;

формування у здобувачів освіти активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;

відповідального ставлення до довкілля.

Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» передбачає формування наскрізних в усіх ключових компетентностях умінь, а саме:

1) читати схеми, графічні зображення та інструкції з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання й усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану й очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників проєкту, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак об'єктів конструювання, винахідницьких ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях про об'єкт проєктування, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до результату проєктно-технологічної діяльності, технологічних процесів тощо;

5) у процесі проєктування виробу діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів технологічної діяльності, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання технічних, конструкторських або побутових проблем, активну участь у різних видах проєктної та технічної діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність за результат у роботі над проєктом;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні й неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми як техніко-технологічні протиріччя, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної проєктно-технологічної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Структура модельної навчальної програми предмета технології складається з трьох основних частин: вступної (пояснювальної записки для вчителя), основної, прикінцевої.

Основну частину програми подано у вигляді таблиці, яка охоплює такі складники:

1) пропонуваній зміст навчального предмета;

- 2) види навчальної діяльності;
- 3) очікувані результати навчання;
- 4) спрямованість корекційно-розвиткової роботи.

Розроблена модельна навчальна програма складається з семи основних розділів:

1. Гігієна та здоров'я.
2. Догляд за одягом та взуттям.
3. Технологія благоустрою й озеленення приміщень і територій.
4. Технологія ручної обробки матеріалів*.
5. Технологія машинної обробки матеріалів.
6. Технологія благоустрою житлових приміщень та догляду за ними.
7. Раціональне ведення домашнього господарства

Наявність **варіативної** частини програми створює сприятливі умови для здійснення практичної діяльності здобувачів освіти відповідно до їх нахилів, бажань, навчально-матеріальної бази, регіональних традицій тощо. Зміст запропонованих програмою варіативних модулів передбачає можливість органічного поєднання зі змістом розділу «Технологія ручної обробки матеріалів» інваріантної частини програми.

При вивченні навчального матеріалу розділів (модулів) здобувачі освіти отримують основні техніко-технологічні відомості з обраного виду праці та початкові вміння з технології виробництва виробів, які можуть закріплювати самостійно у позаурочні години. У процесі навчання здобувачів освіти знайомлять з історією розвитку художнього промислу, використанням його в побуті, формують естетичні смаки, розвивають творчі здібності. Також школярі мають можливість удосконалювати та розширювати одержані знання та практичні уміння з матеріалознавства, технології оздоблення швейних виробів, моделювання готових виробів, технології догляду за житлом, приміщенням та гігієна людини.

*З використанням елементів навчальної програми «Трудове навчання (Декоративно-ужиткове мистецтво)» (авт. Гаврюш В. О.).

Наведені у програмі вироби є орієнтовними. Вони розраховані на здобувачів освіти з достатніми навчальними можливостями. Учитель може замінити їх іншими, більш легкими для виконання. Для слабкого контингенту дітей пропонується індивідуальний підбір об'єктів роботи.

Очікувані результати навчання.

У результаті вивчення предмету «Технології (обслуговуюча праця)» здобувачі освіти мають опанувати безпечні методи роботи з інструментами, електричними приладами; здобути технічні знання та навички в галузі обробки текстильних матеріалів, виготовлення та художнього оздоблення виробів; навчитися вести домашнє господарство; ознайомитися з основними професіями харчової та легкої промисловості. У процесі виконання програми «Технології (обслуговуюча праця)» має розвиватися технічне та художнє мислення, творчі здібності особистості, формуватися екологічний світогляд, навички спілкування тощо.

Досягнення здобувачами освіти очікуваних результатів навчання відбувається у послідовності, яку вчитель визначає спільно з учнівським колективом з огляду на запланований продукт. Добір навчального матеріалу та його вивчення слід здійснювати у роботі зі здобувачами освіти диференційовано – з урахуванням їх індивідуальних особливостей і здібностей.

Враховуючи потреби школярів із порушеннями інтелектуального розвитку, його сім'ї та суспільства, досягнення педагогічної науки, навчальний матеріал програми обраний з урахуванням наступних положень:

поширеність досліджуваних технологій у сфері виробництва, сервісу та домогосподарства та відображення сучасних науково-технічних досягнень;

здатність засвоїти матеріал;

включення школярів у різноманітні заходи, які мають практичну спрямованість;

можливість когнітивного, інтелектуального, творчого, духовного та морального, естетичного та фізичного розвитку здобувачів освіти з порушеннями інтелектуального розвитку.

Кожен розділ програми включає в себе основну теоретичну інформацію, практичну роботу та рекомендовані праці.

Основними формами та методами навчання за програмою «Технології (обслуговуюча праця)» є бесіди, практичні роботи, проекти, сюжетно-рольові та дидактичні ігри. При навчанні за даною модельною навчальною програмою потрібно спиратися на наочні приклади, використовувати технологічні картки, приділяти увагу повторенню. Широкий спектр діяльності та матеріалів для роботи дозволяє розкрити індивідуальні здібності здобувачів освіти.

Зміст модельної навчальної програми «Технології (обслуговуюча праця)» забезпечує формування технічного світогляду, закріплення на практиці знань про технологічну діяльність, спираючись на закони та закономірності розвитку природи, суспільства, виробництва і людини, створює сприятливі умови для професійного самовизначення здобувачів освіти, обґрунтованого вибору професії з урахуванням власних здібностей, фізичних можливостей, уподобань і інтересів, сприяє розвитку технічної творчості та конструкторських здібностей, становленню морально-вольових якостей, культури праці.

Дана модельна навчальна програма:

- передбачає досягнення очікуваних результатів навчального предмету;
- визначає зміст і види навчальної діяльності здобувачів освіти;
- ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах;
- охоплює формування ключових компетентностей;
- формує пізнавальну діяльність особи в цілому;
- підвищує рівень соціальної компетентності;
- розширює уявлення про професії;
- сприяє розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в декоративно-ужитковому мистецтві;
- передбачає вироблення навичок раціонального використання та безпечного застосування традиційних та сучасних технологій обробки матеріалів;
- розвиває навички екологічної культури;
- передбачає отримання трудових навичок, які допоможуть надалі успішно адаптуватися в суспільстві.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального розділу. Причому зміст указаний таким чином, що кожний учитель/вчителька, які обрали цей варіант програми, легко зможе адаптувати її під особливості своєї роботи.

Розділ	5 клас тема	6 клас тема
	I СЕМЕСТР	
Гігієна та здоров'я	Особиста гігієна	Догляд за шкірою тіла, обличчя і волоссям
	Догляд за руками	
Догляд за одягом та взуттям	Догляд за одягом	Дрібний ремонт одягу
	Догляд за взуттям	
Технологія благоустрою й озеленення приміщень і територій	Робота на пришкольній території	Робота на пришкольній території
Технологія ручної обробки матеріалів	Робота з природним матеріалом. Теоретична основа	Робота з папером і картоном. Технологія виготовлення мозаїки з паперових грудочок
	Технологія виготовлення аплікації з природного матеріалу	Технологія виготовлення мозаїки в техніці торцювання
	Технологія виготовлення ляльки-мотанки з природного матеріалу	Елементи графічної грамоти
		Робота з картоном
Підсумкове заняття. Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи	Підсумкове заняття. Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи	

	Варіативний модуль (декоративно-ужиткове мистецтво)	
	Технологія виготовлення мозаїки з ячної шкаралупи	Технологія різання паперу. Витинанка
	Технологія виготовлення декоративних аплікацій із круп та насіння	Технологія спіреллі
	II СЕМЕСТР	
Технологія благоустрою й озеленення приміщень і територій	Догляд за кімнатними рослинами	Догляд за кімнатними рослинами
Технологія благоустрою житлових приміщень та догляду за ними	Види приміщень за їх призначенням	Робота в спальних приміщеннях
	Прибирання приміщень	
Технологія ручної обробки матеріалів	Елементи графічної грамоти	Робота з текстильними матеріалами. Загальні поняття про тканину
	Робота з папером і картоном. Теоретична основа	Технологія виготовлення аплікації з тканини та нетканих матеріалів
	Технологія виготовлення аплікації з паперу	Ручні швейні роботи
	Знайомство з швейною майстернею	Виготовлення мішечка для зберігання, гольниці, футляра для ручок та олівців

	Робота з текстильними матеріалами. Технологія виконання ручних швів	Види текстильних волокон та їх походження
	Технологія виконання швейних виробів ручним способом	Технологія художньої обробки деревини. Теоретична основа
	Ремонт одягу	Технологія пиляння в стуслі з обмежувачем
	Підсумкове заняття. Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи	Підсумкове заняття. Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи
	Варіативний модуль (декоративно-ужиткове мистецтво)	
	Технологія виготовлення аплікації з різаних ниток	Технологія виготовлення ляльки-мотанки з тканини
	Технологія виготовлення м'якої іграшки	Технологія виготовлення м'якої іграшки
Технологія машинної обробки матеріалів		Професії швейного виробництва
		Побутова швейна машина
Раціональне ведення домашнього господарства	Культура харчування. Обладнання кухні	Технологія приготування страв

ОСНОВНА ЧАСТИНА

5 КЛАС

Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності	Очікуванні результати навчання	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
I семестр			
<p>Вступ</p> <p>Узагальнення знань, отриманих здобувачами освіти у початковій школі. Значення праці в житті людини. Праця розумова, фізична, художня. Професії батьків, необхідність та важливість різних професій. Бесіда про підготовку здобувачів освіти до праці і професії робітників. Професії, що вивчаються в школі. Найпростіші професії обслуговуючої праці.</p> <p>Поняття про технологію. Основні види технологічної діяльності у побуті: приготування їжі, прання, прибирання, виготовлення одягу, в'язання, вишивання, ремонт квартири</p>	<p>Ознайомлення з видами праці та професій та визначення результатів їхньої праці.</p> <p>Ознайомлення з особливостями шкільної майстерні, інструментами, матеріалами, обладнанням та правилами поведінки в ній. Визначення обов'язків чергового.</p> <p>Вивчення поняття «технологія» та основних видів технологічної</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про розподіл праці в суспільстві, необхідність різних професій, про технологію, як процес, про знаряддя праці;</p> <p>називає професії людей та визначає результати їх праці, види знарядь праці, обов'язки чергового у класі;</p> <p>дотримується правил внутрішнього розпорядку в майстерні та правил безпечної праці.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>узагальнення, порівняння різноманітних професій; збагачення уявлень про види технологічної діяльності у побуті, про різноманітність знарядь праці.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i></p> <p>використання назв професій та знарядь праці у розгорнутому мовленні учня.</p>

<p>тощо. Знаряддя праці: ножиці, голка, спиці, гачок, молоток, ганчірка, швабра, пила тощо.</p> <p>Шкільна майстерня, її призначення й устаткування. Правила безпеки праці та організації робочого місця в майстерні. Обов'язки чергових.</p> <p>Ознайомлення зі змістом роботи у 5 класі. Демонстрація виробів, виготовлених учнями попередніх років навчання.</p>	<p>діяльності у побуті.</p> <p>Визначення видів знарядь праці для діяльності у побуті.</p>		<p><i>Вольовий і особистісний розвиток:</i> засвоєння й виконання вимог щодо чистоти і порядку на робочому місці, виконання правил поведінки у майстерні.</p>
Розділ. Гігієна та здоров'я			
<p>Тема. Особиста гігієна</p> <p>Правила здорового способу життя. Ознайомлення з поняттями «гігієна тіла», «гігієна одягу», «гігієна житла», «гігієна навколишнього світу», «гігієна харчування». Норми та правила особистої гігієни. Спеціальні позначки в місцях загального користування. Їх зміст та призначення.</p>	<p>Визначення правил здорового способу життя. Вивчення норм та правил особистої гігієни.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про здоровий спосіб життя та поняття «гігієна»;</p> <p>розрізняє поняття «гігієна тіла», «гігієна одягу», «гігієна житла», «гігієна навколишнього світу», «гігієна харчування»;</p> <p>знає вигляд та значення спеціальних позначок у громадських місцях щодо збереження здоров'я.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про гігієну, про гігієну в домашніх умовах та місцях загального користування.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання понять «гігієна» у розгорнутому мовленні здобувача</p>

			освіти. <i>Вольовий</i> <i>i</i> <i>особистісний</i> <i>розвиток</i> : засвоєння й виконання вимог щодо особистої гігієни, формування організованості, самостійності у догляді за собою.
<p>Тема. Догляд за руками</p> <p>Предмети та засоби особистої гігієни. Технологія миття рук. Засоби для санітарної та гігієнічної обробки шкіри рук. Догляд за шкірою рук. Догляд за нігтями: інструменти, технологія зрізання.</p> <p><i>Практичні роботи</i>: миття рук, зрізання нігтів.</p>	<p>Визначення предметів та засобів особистої гігієни. Добір засобів для санітарної та гігієнічної обробки рук. Оволодіння прийомами миття рук. Оволодіння прийомами зрізання нігтів.</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про предмети та засоби особистої гігієни; знає властивості косметичних та санітарних засобів для догляду за шкірою рук, призначення інструментів для догляду за нігтями; дотримується правил санітарно-гігієнічних вимог; вміє мити руки, зрізати нігті, доглядати за шкірою рук.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток</i>: узагальнення знань про гігієну, порівняння засобів для догляду за руками <i>Мовленнєвий розвиток</i>: використання понять «гігієна» у розгорнутому мовленні учня. <i>Сенсомоторний розвиток</i>: корекція та розвиток координації</p>

			рухів та дрібної моторики. <i>Вольовий і особистісний розвиток:</i> засвоєння й виконання вимог щодо особистої гігієни.
Розділ. Догляд за одягом та взуттям			
<p>Тема. Догляд за одягом</p> <p>Види одягу за призначенням. Захист рук та голови під час роботи. Вибір одягу відповідно виду робіт. Спеціальний одяг, його властивості. Правила догляду за одягом. Ручне прання одягу. Засоби захисту та пристосування для ручного прання одягу. Властивості господарчого мила. Технологія ручного прання. Пристосування для чищення верхнього одягу. Зберігання одягу.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> ручне прання одягу (шкарпеток, серветок тощо), чищення верхнього одягу.</p>	<p>Ознайомлення з видами одягу за призначенням. Визначення властивостей одягу та засобів для огляду за ним. Вивчення властивостей господарчого мила. Добір засобів для ручного прання та чищення верхнього одягу. Оволодіння технологією ручного прання. Оволодіння технологією чищення верхнього одягу.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про види одягу за призначенням; вміє добирати одяг відповідно до виду роботи; знає властивості господарчого мила та вміє ним користуватися; вміє прати руками предмети особистого користування, чистити верхній одяг.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>узагальнення знань про одяг, про засоби захисту та пристосування для ручного прання одягу, розвиток мислення на основі аналізу об'єктів догляду щодо визначення засобів догляду.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> уміння давати словесний звіт про виконану роботу</p>

			за питаннями вчителя. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> корекція та розвиток координації рухів та дрібної моторики. <i>Вольовий і особистісний розвиток:</i> засвоєння й виконання вимог щодо догляду за одягом.
<p>Тема. Догляд за взуттям Види взуття за призначенням. Спеціальне взуття, його властивості. Правила догляду та зберігання взуття. Щоденний догляд за взуттям. Технологія миття та чищення взуття. Пристосування та засоби для чищення верхнього одягу. <i>Практичні роботи:</i> миття взуття, чищення взуття.</p>	<p>Ознайомлення з видами взуття за призначенням. Визначення властивостей взуття та засобів догляду за ним. Вивчення правил догляду та зберігання взуття. Добір засобів для миття та чищення взуття. Оволодіння технологією миття взуття. Оволодіння технологією чищення</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про види взуття за призначенням; вміє добирати взуття відповідно до виду роботи; знає різновиди засобів догляду за взуттям та вміє ними користуватися; вміє мити брудне взуття, чистити взуття.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> узагальнення знань про взуття, про засоби захисту та пристосування для чищення взуття, розвиток мислення на основі аналізу об'єктів догляду щодо визначення засобів догляду. <i>Мовленнєвий</i></p>

	взуття.		<p><i>розвиток:</i> уміння давати словесний звіт про виконану роботу за питаннями вчителя.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> корекція та розвиток координації рухів та дрібної моторики.</p> <p><i>Вольовий і особистісний розвиток:</i> засвоєння й виконання вимог щодо догляду за взуттям.</p>
Розділ. Технологія благоустрою й озеленення приміщень і територій			
<p>Тема. Робота на пришкольній території</p> <p>Влаштування пришкольньої ділянки та орієнтування на ній. Територія ділянки закладу освіти та роботи на ній у різні сезони. Особливості прибирання території відповідно сезонів та погодних умов. Вибір одягу та взуття для робіт на</p>	<p>Визначення виду покриття доріжки, оцінювання ступеню забруднення території та добір відповідного інвентарю.</p> <p>Розподілення роботи на ділянці. Відпрацювання безпечних прийомів</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про види тротуарного покриття та особливості прибирання території у різні пори року;</p> <p>розрізняє види відходів (природні, неприродні), види інвентарю, види робочого одягу;</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>узагальнення, порівняння різноманітних професій; збагачення уявлень про види технологічної діяльності у побуті,</p>

<p>пришкільній ділянці. Інвентар для прибирання території в залежності від виду покриття ділянки. Відходи природи та людини. Сортування та утилізація відходів. Комплекс робіт по прибиранню території.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> сортування відходів, прибирання території пришкільної ділянки.</p>	<p>роботи: з мітлою, віником, совком. Визначення та добір одягу для робіт на пришкільній території. Ознайомлення з прийомами сортування відходів.</p>	<p>знає як користуватися інструментами та приладдям для прибирання пришкільної ділянки, як сортувати сміття, що складати у компостну яму.</p> <p>вміє прибирати тротуарне покриття та сортувати природні та неприродні відходи.</p>	<p>про різноманітність знарядь праці.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання назв професій та знарядь праці у розгорнутому мовленні учня.</p> <p><i>Вольовий і особистісний розвиток:</i> засвоєння й виконання вимог щодо чистоти і порядку на пришкільній території, розвиток екологічної культури.</p>
--	---	---	---

Розділ. Технологія ручної обробки матеріалів

<p>Тема: Робота з природним матеріалом. Теоретична основа</p> <p>Поширені рослинні форми своєї місцевості (листя різних дерев, квіти, жолуді, шишки, каштани)</p> <p><i>Екскурсія.</i> «Природні матеріали в районі школи»</p>	<p>Ознайомлення з формами рослинності своєї місцевості. Вивчення, порівняння видів природних матеріалів, які використовуються для</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про рослини, дерева найбільш поширені в місцевих умовах;</p> <p>характеризує види природних матеріалів, які використовуються на</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про природні матеріали, аналіз, порівняння різних видів сухого</p>
---	---	--	---

<p>Правила збору природного матеріалу. Правила засушування природного матеріалу.</p> <p><i>Практична робота.</i> Збір листя, квітів, каштанів, жолудів, шишок. Засушування. Організація робочого місця для роботи з природними матеріалами. Інструменти і пристосування для роботи з рослинними матеріалами (ножиці, ніж, шило). Правила безпечної роботи з інструментами. Безпечні прийоми різання природних матеріалів ножицями. Раціональні способи з'єднання природних матеріалів (клеєм, пластиліном, зв'язування нитками, з'єднання паличками).</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на різання ножицями, різання ножем, проколювання шилом, з'єднання елементів різними способами.</p>	<p>виготовлення виробів. Дотримання правил безпечної поведінки під час проведення екскурсії. Добір природного матеріалу для різних видів практичної роботи. Підготовка до практичної роботи, організація робочого місця, вибір інструментів та матеріалу для роботи. Дотримання правил безпечної роботи з інструментами та матеріалами для з'єднання природних матеріалів.</p>	<p>уроках; дотримується правил поведінки під час екскурсії: вміє добирати і готувати матеріал до роботи; володіє безпечними прийомами різання природних матеріалів ножицями; виконує різання ножицями, розрізання ножем,проколювання шилом, з'єднання елементів різними способами; організує робоче місце дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час практичної роботи.</p>	<p>природного матеріалу, розвиток уваги під час екскурсії. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словника назвами рослинних матеріалів, назвами трудових операцій, супроводжуючого мовлення, використання назв природного матеріалу, композицій у розгорнутому мовленні. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркуша паперу та в об'ємних виробках, дрібної</p>
---	--	--	--

			моторики руки у процесі різання, тактильного сприймання на основі формування дій обстеження природного матеріалу.
<p>Тема: Технологія виготовлення аплікації з природного матеріалу</p> <p>Поєднання простих форм у більш складні композиції і конструкції. Вибір кольорової основи для площинної композиції.</p> <p><i>Практична робота.</i></p> <p>Виготовлення аплікацій із засушеного листа і квітів (композиції на кольоровому тлі, орнаменти, килимки, «Вази з квітами», 2-3 за вибором учителя або учнів).</p>	<p>Виконання композицій і конструкцій з природного матеріалу. Виготовлення аплікацій із засушеного листа, створення композицій за вибором учня.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про поєднання простих форм у більш складні композиції і конструкції;</p> <p>обирає кольорову основу для площинної композиції;</p> <p>виготовляє аплікацію із засушеного листа і квітів;</p> <p>вміє створювати об'ємні вироби із жолудів, шишок, каштанів;</p> <p>організує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>збагачення уявлень про природні матеріали та їх властивості, розвиток мислення на основі аналізу об'єктів виготовлення щодо визначення матеріалу, частин, деталей, розвиток спостережливості на основі відбору природного матеріалу для виготовлення виробу. <i>Мовленнєвий розвиток:</i></p>

			<p>використання назв природного матеріалу в мовленні, розвиток уміння давати словесний звіт про виконану роботу за запитаннями вчителя.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркуша паперу та в об'ємних виробках, дрібної моторики руки у процесі різання, тактильного сприймання на основі формування дій обстеження природного матеріалу.</p>
Тема. Технологія виготовлення	Ознайомлення	3	Учень/учениця: <i>Пізнавальний</i>

<p>ляльки-мотанки з природного матеріалу</p> <p>Обрядова лялька - символ культурної спадщини українського народу. Ляльки-мотанки: види, матеріали, технологія виготовлення.</p> <p><i>Практична робота.</i> В'язання снопиків з трави або соломи. Виготовлення ляльки-мотанки з трави або соломи. Оформлення ляльки.</p>	<p>поняттям «обрядова лялька».</p> <p>Вивчення технології виконання ляльки з соломи.</p> <p>Повторення правил безпечної роботи.</p> <p>Оволодіння прийомами роботи в'язання ляльки-мотанки з соломи.</p> <p>Оздоблення готового виробу.</p>	<p>має уявлення про обрядову ляльку та її різновид ляльку-мотанку;</p> <p>виконує вправи на в'язання снопиків з трави або соломи;</p> <p>виготовляє ляльку-мотанку з трави або соломи.</p>	<p><i>розвиток:</i></p> <p>збагачення уявлення про природні матеріали, обрядову ляльку, розширення знань про аплікацію, аналіз, порівняння різних видів сухого природного матеріалу, розвиток уваги під час екскурсії.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> на основі збагачення словника назвами рослинних матеріалів, назвами трудових операцій, супроводжуючого мовлення, використання назв природного матеріалу, композицій у розгорнутому мовленні.</p> <p><i>Сенсомоторний</i></p>
--	---	---	---

			<p><i>розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркуша паперу та в об'ємних виробках, дрібної моторики руки у процесі різання, мотання, тактильного сприймання на основі формування дій обстеження природного матеріалу.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, працелюбності, самостійності, спостережливості, відповідальності за якість виконаної</p>
--	--	--	--

			роботи, наполегливості у досягненні мети.
Підсумкове заняття Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи з природним матеріалом за вибором і смаком здобувачів освіти. <i>Самостійна робота.</i>			
Варіативний модуль (декоративно-ужиткове мистецтво)			
Тема. Технологія виготовлення мозаїки з ячної шкаралупи Мозаїка як вид декоративно-прикладного мистецтва. Короткі історичні відомості про виникнення та розвиток мозаїки у світі та Україні. Матеріали, які використовуються для виготовлення мозаїки. <i>Практична робота.</i> Малювання мозаїчних малюнків, орнаментів тощо. Ячна шкаралупа як матеріал для творчих робіт. Види шкаралупи. Організація робочого місця та санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з природним матеріалом – ячною	Ознайомлення з відомостями про виникнення мозаїки. Вивчення видів матеріалів та інструментів для виготовлення мозаїки. Малювання мозаїчних малюнків. Заготовка шкаралупи. Створення ескізу мозаїки. Виготовлення мозаїки. Дотримання правил безпечної роботи.	Учень/учениця: має уявлення про мозаїку як вид декоративно-прикладного мистецтва; визначає матеріали, які використовуються для виготовлення мозаїки; малює мозаїчні малюнки, орнаменти тощо; має уявлення про ячну шкаралупу як матеріал для творчих робіт; розрізняє види шкаралуп; заготовляє ячну шкаралупу; виготовляє	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про природні матеріали, розширення уявлень про властивості природного матеріалу та способи з'єднання окремих частин, аналіз, порівняння різних видів природного матеріалу, розвиток мислення на основі аналізу об'єктів виготовлення щодо

<p>шкаралупою.</p> <p><i>Практична робота.</i> Заготовка яєчної шкаралупи (миття, очищення від плівок, складання у тару для зберігання). Виготовлення мозаїки з яєчної шкаралупи на картонній основі (качечка, курча тощо). Створення ескізу. Приклеювання шкаралупи всередині контуру малюнка. Просушування виробу. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.</p>		<p>мозаїку з яєчної шкаралупи на картонній основі; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>визначення матеріалу та частин, деталей, розвиток спостережливості на основі відбору природного матеріалу для виготовлення виробу.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання назв природного матеріалу у мовленні, розвиток уміння давати словесний звіт про виконану роботу за запитаннями вчителя</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток просторового орієнтування на основі визначення місця розташування предметів на зразку,</p>
---	--	--	---

			розвиток дрібної моторики. <i>Особистісний розвиток:</i> виховання любові до природи, працелюбності.
<p>Тема: Технологія виготовлення декоративних аплікацій із круп та насіння</p> <p>Види круп, насіння, плодів бобових культур та особливості їх зберігання.</p> <p><i>Лабораторна робота.</i></p> <p>Розпізнавання круп та визначення їх властивостей.</p> <p>Види аплікацій: предметна, декоративна, сюжетна. Правила перенесення малюнка на тло.</p> <p>Планування роботи на основі показу та обговорення у колективній бесіді. Необхідні інструменти, матеріали та приладдя для виконання круп'яних аплікацій. Організація робочого місця та санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з природнім</p>	<p>Вивчення природних матеріалів рослинного походження.</p> <p>Ознайомлення з методами збору рослинного матеріалу та правилами збереження.</p> <p>Вивчення видів круп, насіння, плодів бобових культур, їх особливості та властивості.</p> <p>Планування роботи на основі показу та обговорення у колективній бесіді.</p> <p>Визначення необхідних інструментів, матеріалів та приладь</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про природні матеріали рослинного походження, про види круп, насіння, плодів бобових культур та особливості їх зберігання;</p> <p>розпізнає крупи та визначає їх властивості;</p> <p>добирає сировину рослинного походження для роботи;</p> <p>розрізняє види аплікацій;</p> <p>планує роботу на основі показу та обговорення у колективній бесіді;</p> <p>визначає необхідні інструменти, матеріали та приладдя для виконання</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток просторового орієнтування на основі визначення місця розташування предметів на зразку.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання нових слів у словесному описі діяльності.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики на основі роботи з матеріалами та інструментами.</p> <p><i>Особистісний</i></p>

<p>матеріалом - крупою. <i>Практичні роботи.</i> Виготовлення предметної аплікації на картонній основі з манної крупи (бичок, козеня, курча, сова тощо). Виготовлення аплікації-орнаменту із різних видів круп: гречка, рис, квасоля, насіння соняшника та гарбузове, пшоно (за задумом учня або зразком) на картонній основі.</p>	<p>для роботи. Виготовлення предметної аплікації.</p>	<p>круп'яних аплікацій; організовує робоче місце; виготовляє аплікацію-орнамент із різних видів круп на картонній основі; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p><i>розвиток:</i> виховання любові до природи, працелюбності, відповідальності, наполегливості у досягненні мети.</p>
--	---	--	---

II семестр

Розділ. Технологія благоустрою й озеленення приміщень і територій

<p>Тема. Догляд за кімнатними рослинами Культурні і дикорослі квіткові рослини: види, різниця між ними. Різноманітність квіткових культур. Квіткові рослини найбільш поширені в місцевих умовах. Рослини, що вирощують у квітниках та в кімнатних умовах. <i>Екскурсія.</i> Ознайомлення з квітковими рослинами у парку, у квітниках. Кімнатні рослини як окраса</p>	<p>Вивчення видів рослин, квіткових культур найбільш поширених у місцевих умовах. Дотримання правил поведінки під час екскурсії. Вивчення призначення та прийомів користування інструментами та пристосуваннями. Дотримання правил</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про культурні і дикорослі квіткові рослини, різноманітність квіткових культур, квіткові рослини найбільш поширені в місцевих умовах, рослини, що вирощують у квітниках та в кімнатних умовах; дотримується правил поведінки під час екскурсії; має уявлення про кімнатні рослини;</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток мислення на основі аналізу та порівняння квіткових рослин за кольором, розміром, формою листя. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання назв квітково-декоративних рослин у розгорнутому</p>
---	--	--	---

<p>приміщення, куточок живої природи. Форма, колір і місце етикеток з назвами кімнатних рослин.</p> <p><i>Практична робота.</i></p> <p>Виготовлення етикеток з назвами рослин, їх наклеювання.</p> <p>Інструменти і пристосування для догляду за кімнатними рослинами. Призначення та прийоми користування інструментами та пристосуваннями. Правила безпечної роботи з інструментами. Правила догляду за кімнатними рослинами.</p> <p><i>Практична робота.</i> Догляд за кімнатними квітами. Протирання вазонів і підвазонників, розпушування ґрунту, поливання, обприскування. Заміна або декорування підвазонників.</p>	<p>безпечної роботи з інструментами.</p> <p>Вивчення та дотримання правил догляду за кімнатними рослинами. Протирання вазонів для квітів, розпушування ґрунту, поливання та обприскування кімнатних рослин.</p>	<p>виготовляє етикетки.</p> <p>характеризує інструменти і пристосування для догляду за кімнатними рослинами;</p> <p>протирає вазони і підвазонники;</p> <p>здійснює розпушування ґрунту, поливання, обприскування кімнатних рослин;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>мовленні, використання назв кімнатних рослин, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, дрібної моторики руки під час догляду за кімнатними квітами.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності.</p> <p><i>Розвиток саморегуляції:</i> виконання завдання за зразком і простою інструкцією, в певній</p>
--	---	---	--

			послідовності дій.
Розділ. Технологія благоустрою житлових приміщень та догляду за ними			
<p>Тема. Види приміщень за їх призначенням</p> <p>Приміщення в закладі освіти, їх призначення та устаткування. Приміщення в житловому будинку, їх призначення та устаткування. Приміщення в місцях загального користування, їх особливості та призначення. Спеціальні позначення приміщень у місцях загального користування.</p> <p><i>Практична робота:</i> аплікація «Житлова кімната»</p>	<p>Вивчення видів приміщень та їх призначення. Вивчення устаткування житлових, освітніх та інших видів приміщень. Складання опису житлової кімнати. Виконання аплікації «житлова кімната». Дотримання правил безпечної роботи.</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про види приміщень у закладі освіти, їх призначення та устаткування, про види, призначення та устаткування приміщень у житловому будинку; розрізняє види приміщень за їх призначенням; знає зовнішній вигляд та призначення спеціальних позначок в місцях загального користування; описує інтер'єр житлової кімнати; виконує аплікацію «житлова кімната»; дотримується правил безпечної роботи.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток мислення на основі аналізу та порівняння видів приміщень. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання назв приміщень та пояснення їх призначення у розгорнутому мовленні, використання назв устаткування приміщень у словесному описі власної житлової кімнати. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної</p>

			<p>координації, дрібної моторики руки під час виконання аплікації.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності.</p>
<p>Тема. Прибирання приміщень</p> <p>Поняття «сухе» та «вологе» прибирання. Види підлоги. Засоби та інвентар для прибирання підлоги. Догляд за інвентарем та його маркування. Робочий одяг для прибирання приміщення. Правила безпеки при прибиранні підлоги.</p> <p><i>Практична робота:</i> прибирання підлоги у приміщенні закладу освіти.</p>	<p>Вивчення видів підлоги. Вивчення видів інвентарю та способів його маркування, засобів для прибирання. Добір робочого одягу для прибирання приміщення.</p> <p>Візуальне оцінювання ступеню забруднення підлоги.</p> <p>Відпрацювання безпечних прийомів роботи: з віником,</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про види підлоги та інвентар для її прибирання; розрізняє види робочого одягу; знає як користуватися інструментами та приладдям для прибирання підлоги; характеризує інвентар та пристосування для прибирання; виконує сухе та вологе прибирання підлоги.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення знань про будівлю та приміщення.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток зв'язного мовлення на основі формування вмінь описувати об'єкти діяльності.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток просторових уявлень, розвиток загальної та дрібної моторики в</p>

	совком, шваброю, ганчіркою. Оволодіння прийомами сухого та вологого прибирання підлоги.		процесі виконання трудових операцій ручним способом. <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання.
Розділ. Технологія ручної обробки матеріалів			
Тема. Елементи графічної грамоти Ознайомлення з призначенням інструментів і матеріалів для графічних робіт: олівець, папір, гумка, лінійка, шаблони, трафарети. Крапка та лінія. Лінії різні за характером і формою. Довільне зображення ліній за характером (добрі, злі, колочі, збентежені) та формою (лінія-пружина, лінія-в'юн, лінія-змійка, лінія-сонечко). <i>Практична робота.</i> Вправи на виконання різних ліній від руки та за допомогою лінійки.	Вивчення призначення та використання інструментів для графічних робіт, ознайомлення з видами матеріалів та приладдя. Ознайомлення з графічними термінами, правилами графічної грамотності. Виконання вправ на графічне зображення за допомогою інструментів та від	Учень/учениця: характеризує види ліній, інструменти та їх призначення; виконує вправи на побудову ліній від руки та за допомогою лінійки; обводить на папері шаблони та трафарети; дотримується правил внутрішнього розпорядку в майстерні та правил безпечної праці.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про графічні роботи, про креслення та шаблони, розвиток уваги. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> на основі збагачення словника назвами матеріалів та інструментів для графічних робіт, назвами ліній. <i>Сенсомоторний</i>

<p>Шаблон і його призначення (розмітка і контроль). Поняття про розмічання виробів за допомогою шаблонів. Правила економного використання паперу.</p> <p><i>Практична робота.</i> Обведення на папері різних шаблонів і трафаретів для орнаментальних композицій.</p>	<p>руки. Вивчення поняття шаблону та його використання в графічних роботах. Виконання графічних робіт з використанням шаблонів та трафаретів. Дотримання правил безпечної роботи.</p>		<p><i>розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркушу паперу, дрібної моторики руки у процесі креслення. <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, наполегливості тощо.</p>
<p>Тема. Робота з папером і картоном. Теоретична основа Папір. Виробництво паперу. Види паперу (обгортковий, газетний, для письма, для малювання, калька, копіювальний, креповий, кольоровий). Призначення паперу. Зовнішні ознаки паперу. Прийоми різання паперу ножицями.</p>	<p>Вивчення видів паперу, призначення та використання паперової продукції. Ознайомлення з властивостями паперу, можливостями використання. Порівняння</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про види і властивості паперу; визначає інструменти для роботи з папером; дотримується правил економічного розмічання паперу та картону та правил безпечної роботи з</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про папір, картон, розширення знань про аплікацію, розвиток уваги, порівняння властивостей паперу різних видів, аналіз</p>

<p>Симетричне вирізування. Правила техніки безпеки при роботі з ножицями. Організація робочого місця для роботи з папером і ножицями.</p> <p><i>Лабораторна робота.</i></p> <p>Властивості паперу. Порівняння властивостей паперу різних видів на намокання, розривання, згинання, розрізання, зминання, проколювання, склеювання.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на різання ножицями. Вирізування із паперу деталей симетричної форми.</p>	<p>властивостей паперу різних видів. Виконання вправ на різання ножицями. Вирізування із паперу деталей симетричної форми. Дотримання правил безпечної роботи.</p>	<p>ножицями; виконує вправи на різання ножицями, вирізування деталей симетричної форми.</p>	<p>зразків аплікацій.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> на основі збагачення словника назвами видів паперу, назвами трудових операцій, супроводжуючого мовлення.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркушу паперу, дрібної моторики руки у процесі різання.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, наполегливості тощо.</p>
---	--	---	--

<p>Тема. Технологія виготовлення аплікації з паперу</p> <p>Аплікація як один із видів виробів з паперу. Виконання аплікації для виготовлення листівки, картин, різних подарунків.</p> <p>Клей. Правила нанесення клею. Санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з клеєм.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на нанесення клею.</p> <p>Техніка виконання «рваної» аплікації та її послідовність: вибір сюжету, візерунку, тла; переведення картинки на тло; добір паперу та інших матеріалів; розривання паперу на необхідні клаптики; наклеювання дрібних клаптиків усередині контуру; кінцеве оформлення роботи.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на розривання паперу на клаптики різної величини. Виготовлення аплікацій з клаптиків паперу «Дерево», «Фрукти у вазі», «Море» тощо.</p>	<p>Виконання аплікацій з використанням різних видів паперу.</p> <p>Оволодіння технологічних та безпечних прийомів роботи з клеєм.</p> <p>Вивчення техніки «рваної» аплікації.</p> <p>Виконання вправ на розривання паперу.</p> <p>Виготовлення аплікацій з клаптиків на задану тему. Володіння прийомами організації робочого місця.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про аплікацію, про послідовність виконання «рваної» аплікації;</p> <p>володіє технологією нанесення клею на папір;</p> <p>виконує вправи на розривання паперу;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>збагачення уявлення про папір, картон, розширення знань про аплікацію, розвиток уваги, порівняння властивостей паперу різних видів, аналіз зразків аплікацій</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> на основі збагачення словника назвами видів паперу, назвами трудових операцій, супроводжуючого мовлення.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i></p> <p>розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на</p>
---	--	--	--

			<p>площині аркуша паперу, дрібної моторики руки у процесі розривання паперу.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, працелюбності, відповідальності за якість виконаної роботи, наполегливості у досягненні мети.</p>
<p>Тема. Знайомство з швейною майстернею</p> <p>Призначення та обладнання майстерні, робочого місця. Правила поведінки та безпечної праці у майстерні. Організація робочого місця.</p>	<p>Вивчення призначення швейної майстерні. Ознайомлення з обладнанням швейної майстерні та його призначенням. Дотримання правил безпечної роботи.</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про призначення швейної майстерні; знає назви та призначення обладнання майстерні та робочого місця; обізнаний з правилами поведінки та безпечної праці у майстерні.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування в учнів уявлень про швейну майстерню, її призначення та обладнання. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словника</p>

			<p>назвами обладнання швейної майстерні, використання його назв у розгорнутому мовленні.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i></p> <p>формування діяльності учнів на основі дотримання вимог організації праці.</p>
<p>Тема. Робота з текстильними матеріалами. Технологія виконання ручних швів</p> <p>Інструменти і пристосування для швацьких робіт. Будова та призначення інструментів. Робочий інструмент-голка, ножиці; вимірювальний інструмент-сантиметрова стрічка, лінійка, косинець; приладдя - наперсток, шпильки.</p> <p>Будова та призначення голки. Правила безпечної роботи з голкою. Нитки для</p>	<p>Вивчення видів та назв інструментів та пристосувань для швейних робіт.</p> <p>Вивчення будови голки та правил безпечної роботи з голкою.</p> <p>Оволодіння навичками затягування нитки у вушко голки, зав'язування вузлика.</p> <p>Оволодіння технологічними</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про будову та призначення голки;</p> <p>характеризує призначення інструментів для швацьких робіт;</p> <p>визначає нитки для шиття, вишивання, в'язання, їх колір та товщина;</p> <p>виконує вправи на затягування нитки у вушко голки, на зав'язування вузлика на кінці нитки, на</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про текстильні матеріали, інструменти та пристосування для робіт з ними, аналіз, порівняння властивостей тканин, збагачення уявлень щодо різноманітності ручних стібків.</p> <p><i>Мовленнєвий</i></p>

<p>шиття, вишивання, в'язання. Їх колір та товщина.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на затягування нитки у вушко голки. Вправи на зав'язування вузлика на кінці нитки. Вправи у виконанні рядка прямого стібка (шов «вперед голку») на смужці паперу. Виготовлення вишитої закладки з картону.</p> <p>Короткі відомості про текстильні волокна. Тканина у житті людини. Призначення тканини. Будова тканини (основа, піткання, пруг). Тканина гладко фарбована, з малюнком. Лицьовий і виворітний боки тканини. Властивості тканини.</p> <p><i>Лабораторна робота.</i> Визначення властивостей тканини (намочування, зминання, різання, визначення товщини (тонка, товста), визначення кольору, лицьового й виворітного боку)</p> <p>З'єднання тканини різними способами.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на зшивання (швом «вперед голку»),</p>	<p>прийомами виконання прямого стібка.</p> <p>Виготовлення вишитої закладки з картону.</p> <p>Вивчення відомостей про тканину, її види та властивості.</p> <p>Розпізнавання лицьового та виворітного боку тканини.</p> <p>Визначення властивостей тканини органолептичним методом.</p> <p>Виконання вправ на з'єднання тканини різними способами.</p> <p>Дотримання правил безпечної роботи.</p>	<p>виконання прямого стібка; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p> <p>має уявлення про текстильні волокна, значення тканини у житті людини, призначення тканини, будову тканини; визначає властивості тканини.</p> <p>визначає способи з'єднання тканини; виконує зшивання (швом «вперед голку»), склеювання, наклеювання тканини.</p>	<p><i>розвиток:</i> збагачення словника назвами ручних швів, використання їх назв у розгорнутому мовленні, використання назв технологічних етапів, інструментів, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> корекція та розвиток координації рухів рук та дрібної моторики на основі швацьких робіт.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, наполегливості, акуратності, терпеливості,</p>
--	--	--	--

<p>склеювання тканини, наклеювання. Правила закріплення нитки на початку та в кінці шиття.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на закріплення нитки. Виконання зразка прямих стібків по точках, розмічених учителем, по прямих лініях (вітрильник, вантажна машина, будинок тощо) і зігнутих (гриб, квітка, метелик тощо). Наклеювання зразків на картон.</p>			<p>ретельності та вмінь організації праці на основі виконання практичних завдань.</p>
<p>Тема: Технологія виконання швейних виробів ручним способом</p> <p>Серветка. Види серветок. Матеріали для виготовлення серветок. Призначення серветок. Техніка виготовлення серветок. Техніка виконання шва «вперед голку» .</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на виконання шва «вперед голку». Вправи на закріплення нитки на початку та в кінці роботи.</p> <p>Виготовлення серветки квадратної форми з однотонної тканини. Обробка зрізів серветки</p>	<p>Вивчення поняття про види серветок їх призначення в побуті. Вивчення матеріалів для виготовлення серветок. Виконання шва "вперед голку". Виготовлення серветки квадратної форми. Вивчення правил прання та прасування виробів з тканини. Організація робочого</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про види серветок; характеризує матеріали для виготовлення серветок; знає призначення серветок; виконує шов «вперед голку»; вміє виготовляти серветку квадратної форми з однотонної тканини, прати та прасувати готовий виріб; організовує робоче місце; дотримується правил</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про серветку, як текстильний виріб, збагачення уявлень щодо різноманітності ручних стібків. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словника назвами ручних швів, використання їх назв у розгорнутому мовленні,</p>

<p>бахромою із витягнутих ниток. Виконання рядків стібків швами «вперед голку» по протягнутих нитках серветки.</p> <p>Електрична праска. Первинні відомості про будову електропраски. Правила безпечної роботи з електропраскою. Вмикання і вимикання праски. Установка терморегулятора. Прання та прасування готового виробу.</p>	<p>місця.</p> <p>Дотримання правил безпечної роботи з голкою та електричною праскою.</p> <p>Прасування готового виробу.</p>	<p>безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>використання назв технологічних етапів, інструментів, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> корекція та розвиток координації рухів рук та дрібної моторики на основі шиття.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, наполегливості, акуратності, терпеливості, ретельності та вмінь організації праці на основі виконання практичних завдань.</p>
<p>Тема: Ремонт одягу Гудзики. Призначення гудзиків.</p>	<p>Вивчення призначення гудзиків, їх види та</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення</p>

<p>Види гудзиків за розміром, сировиною, кольором, формою. Пришивання гудзиків до одягу (вид дрібного ремонту одягу). Способи пришивання гудзиків з двома, з чотирма отворами, з вушком. Правила пришивання гудзиків. Правила безпечної роботи під час роботи з голкою, ножицями.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на підбір ниток і гудзиків до тканини, підбір гудзика до розміру до петлі. Пришивання гудзиків до тканини 4-5 стібками із закріпленням в кінці шиття.</p> <p>Ремонт одягу шляхом пришивання гудзиків (шкільний одяг, дитячий одяг, ляльковий одяг)</p> <p><i>Екскурсія</i> до ательє з пошиття та ремонту одягу.</p>	<p>способи пришивання, Ознайомлення з пришиванням гудзиків в залежності від кількості отворів та гудзиків з вушком, Визначення розміру петлі, відмірювання нитки, заправлення нитки в голку, зав'язування вузлика. Виконання ремонту одягу шляхом пришивання гудзиків, Організація робочого місця, дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>призначення гудзиків, види гудзиків; орієнтується у способах пришивання гудзиків з двома, з чотирма отворами з вушком; виконує підбір ниток і гудзиків до тканини, підбір гудзика до розміру петлі, відмірювання довжини нитки, заправлення нитки в голку, зав'язування вузлика; пришиває гудзики до тканини; ремонтує одяг шляхом пришивання гудзиків; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>уявлень про гудзики. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словникового запасу на основі назв трудових операцій та об'єктів виготовлення. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> корекція та розвиток координації рухів рук та дрібної моторики на основі шиття. <i>Особистий розвиток:</i> розвиток естетичного смаку, охайності, самостійності на основі ремонту одягу.</p>
<p>Підсумкове заняття</p> <p>Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи з папером або текстильними матеріалами за вибором і смаком</p>			

учнів. <i>Самостійна робота</i>			
Варіативний модуль (декоративно-ужиткове мистецтво)			
<p>Тема. Технологія виготовлення аплікації з різаних ниток</p> <p>Вироби виготовлені в техніці аплікації з різаних ниток. Підготовка ниток до роботи (нарізання, зберігання кожного кольору окремо). Інструменти, матеріали та приладдя для роботи. Правила безпечної праці з інструментами, санітарно-гігієнічні вимоги та організація робочого місця.</p> <p><i>Практична робота.</i> Нарізання в'язальних ниток ножицями довжиною 0,5 см. Складання заготовок для зберігання.</p> <p>Техніка виконання аплікації з різаних в'язальних ниток. Вміння орієнтуватися в завданні за зразком. Складання плану роботи.</p> <p><i>Практична робота.</i> Виготовлення сюжетної чи предметної аплікації (по можливості та бажанню учня) з ниток на картонній основі.</p>	<p>Ознайомлення з різновидом текстильної аплікації.</p> <p>Повторення правил безпечної роботи з інструментами.</p> <p>Добір матеріалів для роботи.</p> <p>Складання плану послідовності виготовлення аплікації.</p> <p>Оволодіння технологією виконання аплікації з різаних ниток.</p> <p>Остаточне оформлення роботи.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>визначає вироби виготовлені в техніці аплікації з різаних ниток;</p> <p>здійснює підготовку ниток до роботи;</p> <p>характеризує інструменти, матеріали та приладдя для роботи;</p> <p>нарізає в'язальні нитки ножицями;</p> <p>складання заготовки для зберігання;</p> <p>орієнтується в завданні за зразком;</p> <p>складає план роботи;</p> <p>виготовляє сюжетну чи предметну аплікації з ниток на картонній основі;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>формування уявлень про роботу з текстильними матеріалами, формування мислення на основі розвитку вмінь порівнювати види текстильних матеріалів, розвиток загально трудових умінь, удосконалення пізнавальної активності й самостійності шляхом поступового скорочення педагогічної допомоги.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток</p>

<p>Вибір малюнка і перенесення його на основу. Вибір кольору ниток за зразком. Виконання аплікації. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.</p>		<p>гігієнічних вимог.</p>	<p>зв'язного мовлення на основі формування вмінь описувати зображені об'єкти діяльності</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i></p> <p>розвиток почуття ритму, гармонії через застосування попередньої переробки реальних форм на декоративні, розвиток просторових уявлень, розвиток дрібної моторики в процесі виконання трудових операцій ручним способом.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i></p> <p>формування охайності, розвиток уміння працювати самостійно й у</p>
--	--	---------------------------	--

<p>Тема. Технологія виготовлення м'якої іграшки</p> <p><i>Об'єкти роботи.</i> М'які іграшки нескладної конфігурації.</p> <p><i>Технічні відомості.</i> М'які іграшки об'ємні, плоскі. Відомості про історію розвитку іграшки. Національні традиції виготовлення іграшок. Деталі – основні, додаткові, їх назви, кількість. Назви матеріалів для основних та додаткових деталей (тканина, хутро, шкіра, нитки, гудзики, вата тощо), оздоблень (вишивка, аплікація). Викройка, лекало. Технологічна послідовність виготовлення м'якої іграшки. Види швів, що застосовуються при виготовленні іграшки.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> вибір моделі іграшки для виготовлення. Добір матеріалу та інструменту для виготовлення іграшки. Вирізання деталей за викройками. Збільшення, зменшення лекала. З'єднання деталей</p>	<p>Ознайомлення з національними традиціями виготовлення іграшок.</p> <p>Вивчення назв матеріалів для основних та додаткових деталей, оздоблення та наповнювачів м'якої іграшки.</p> <p>Вивчення технологічної послідовності виготовлення виробу.</p> <p>Добір матеріалів та інструментів для роботи.</p> <p>Виготовлення викройки за допомогою лекала.</p> <p>Дотримання правил безпечної роботи.</p> <p>Виготовлення та оздоблення іграшки.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>розрізняє об'ємні та плоскі м'які іграшки, знає назви деталей, визначає їх кількість; підбирає матеріали та оздоблення, називає їх.</p> <p>знає правила безпечної роботи з інструментами для швацьких робіт;</p> <p>уміє за зразком вирізувати деталі, зшивати за попереднім зметуванням; за допомогою вчителя здійснює оздоблення м'якої іграшки.</p>	<p>колективі.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про види м'якої іграшки (об'ємні, плоскі) та матеріали для їх виготовлення.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині зразка тканини, корекція дрібної моторики на основі роботи з тканиною, голкою, ножицями.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток загально трудових умінь на основі аналізу</p>
---	--	---	--

іграшки за попереднім зметуванням. Оздоблення іграшки.			виготовлення іграшки, планування послідовності дій та здійснення порівняння свого виробу із зразком.
Розділ. Раціональне ведення домашнього господарства			
<p>Тема. Культура харчування. Обладнання кухні Загальні відомості про харчування, його значення для життя людини. Відомості про раціональне харчування. Режими харчування підлітків. Обладнання кухні. Робоче місце для приготування їжі. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час приготування їжі. Нагрівальні прилади. Правила користування ними. Основні види посуду і кухонного інвентарю. Поняття про сервірування стола. Розміщення посуду на столі. Культура споживання їжі. Поведінка за столом.</p> <p style="text-align: center;"><i>Практичні роботи.</i></p> <p>Ознайомлення з обладнанням кухні.</p>	<p>Ознайомлення з загальними відомостями про харчування.</p> <p>Вивчення обладнання кухні, інвентарю та санітарно-гігієнічних вимог під час приготування їжі.</p> <p>Вивчення правил сервірування стола.</p> <p>Засвоєння поняття «культура споживання їжі».</p> <p>Відпрацювання правил поведінки за столом.</p> <p>Відпрацювання прийомів сервірування</p>	<p>Учень/учениця: характеризує: значення харчування для життя людини, поняття про раціональне харчування, режим харчування підлітків; розпізнає і називає: основні види посуду і кухонного інвентарю; розміщує: правильно посуд на столі (тарілка, ложка, виделка, ніж, склянка, серветка). користується: нагрівальними приладами, столовими приборами. дотримується: правил безпечної праці та</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування способів планувальних та орієнтувальних дій. Формування уявлень про столовий етикет та культуру споживання їжі. Формування прийомів безпечної праці. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток розуміння зверненого мовлення. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики,</p>

<p>Ознайомлення з різними видами посуду. Розміщення посуду і приборів на столі.</p>	<p>столу. Дотримання санітарно-гігієнічних вимог та безпеки під час сервірування столу.</p>	<p>санітарно-гігієнічних вимог під час приготування їжі, правил поведінки за столом.</p>	<p>координації рухів. <i>Особистий розвиток:</i> розвиток навичок орієнтування у приміщенні та в найближчому оточенні. Розвиток уваги та зосередженості під час безпечного користування нагрівальними приладами.</p>
---	---	--	--

6 КЛАС

Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності	Очікуванні результати навчання	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
І семестр			
<p>Вступ</p> <p>Задачі з трудового навчання у 6 класі. Об'єкти навчальних робіт. Відповідальність здобувачів освіти за збереження інструментів, обладнання, що знаходяться у майстерні.</p> <p>Розподілення здобувачів освіти по робочих місцях з урахуванням індивідуальних особливостей та їх фізичних даних. Закріплення інструментів індивідуального користування. Утримання робочого місця. Правила поведінки та техніка безпечної роботи з інструментами. Значення праці в житті людини.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на безпечне користування інструментами: ножицями, голкою, шилом, шпильками.</p>	<p>Ознайомлення з завданнями та об'єктами праці у 6 класі. Повторення призначення шкільної майстерні, правил безпечної роботи з інструментами, матеріалами, обладнанням та правилами поведінки в ній. Повторення видів знарядь праці для діяльності у побуті. Виконання вправ на безпечне користування інструментами: ножицями, голкою, шилом, шпильками.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про задачі з трудового навчання у 6 класі, об'єкти навчальних робіт;</p> <p>знає про відповідальність учнів за збереження інструментів, обладнання, що знаходяться у майстерні;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</p> <p>виконує вправи на безпечне користування інструментами: ножицями, голкою, шилом, шпильками.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток пам'яті на основі пригадування основного матеріалу за попередні роки, відтворення знань про безпечне користування інструментами, формування мотиваційної основи вивчення курсу.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> формування супроводжуючого мовлення.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток позитивного ставлення до навчання та праці.</p>

Розділ. Гігієна та здоров'я			
<p>Тема. Догляд за шкірою тіла, обличчя і волоссям</p> <p>Предмети та засоби особистої гігієни.</p> <p>Щоденний догляд за собою (тіло та руки). Користування предметами догляду за тілом у повсякденному житті за різних умов. Природні засоби гігієни. Правила користування косметичними засобами.</p> <p>Особливості догляду за шкірою обличчя. Проблеми зі шкірою та їх усунення.</p> <p>Волосся: правила миття та догляду, індивідуальні особливості догляду за волоссям.</p> <p>Технологія миття рук. Засоби для санітарної обробки шкіри рук. Догляд за шкірою рук, ніг. Догляд за нігтями. Правила особистої гігієни під час заняття фізичною культурою.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> навчитися</p>	<p>Ознайомлення з видами та предметами засобів особистої гігієни. Добір засобів гігієни з урахуванням індивідуальних особливостей шкіри. Вивчення правил користування косметичними засобами. Оволодіння прийомами миття та догляду за руками й ногами. Добір засобів для догляду за шкірою та волоссям.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про засоби гігієни, які використовують у повсякденному житті;</p> <p>розрізняє засоби гігієни та косметичні засоби догляду за тілом;</p> <p>може робити індивідуальний підбір засобу в залежності від призначення та потреби;</p> <p>знає як визначити склад та призначення засобу;</p> <p>дотримується правил догляду за шкірою та волоссям;</p> <p>виконує технологічні операції для догляду за тілом;</p> <p>дотримується правил безпечного користування косметичними та</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> відтворення знань про безпечне користування засобами гігієни.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення шляхом розширення і уточнення активного словника назвами вивчених засобів для догляду за тілом.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики рук під час нанесення та втирання засобів догляду за шкірою.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, розвиток</p>

<p>користуватися правильно та за призначенням засобами гігієни. Добирати корисні природні засоби догляду за шкірою. Скласти разом з батьками пам'ятку «Правила особистої гігієни»</p>		гігієнічними засобами.	емоційно-естетичного сприймання.
Розділ. Догляд за одягом та взуттям			
<p>Тема. Дрібний ремонт одягу Сортування одягу по видам та оцінювання обсягу ремонту. Підготовка виробів до ремонту. Добір матеріалів та пристосувань для ремонту одягу. Лагодження одягу по шву, що розпорвся. Визначення місця розпореного шва. Підготовка одягу до ремонту: добір ниток та інструмента. Зшивання місця розриву, застосовуючи шов «уперед голку». Лагодження порваного одягу. Підготовка виробу до ремонту: добір ниток та інструмента. Визначення послідовності роботи. <i>Практична робота:</i> складання плану роботи по ремонту одягу та</p>	<p><i>Планування роботи по ремонту одягу.</i> <i>Добір матеріалів та інструментів для ремонту одягу.</i> <i>Відпрацювання навичок зшивання виробів строчками ручного стібка.</i> <i>Дотримання санітарно-гігієнічних норм та безпечних прийомів роботи.</i></p>	<p>Учень/учениця: уміє планувати роботу, добирати відповідні матеріали та пристосування для ремонту одягу; дотримується правил безпечної роботи з голкою та ножицями; розказує послідовність виконання ремонтних робіт; виконує швейні роботи по ремонту одягу.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування умінь аналізувати та оцінювати вид роботи, планувати послідовність роботи, здійснювати самоконтроль. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики на основі роботи з матеріалами та інструментами. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> Збагачення словникового запасу, розширення й</p>

швейних виробів. Лагодження одягу.			<p>уточнення активного словника назвами вивчених технологічних операцій для ремонту одягу.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування особистих якостей - уважність, спостережливість, охайність.</p>
------------------------------------	--	--	--

Розділ. Технологія благоустрою й озеленення приміщень і територій

<p>Тема. Робота на пришкольній території</p> <p>Влаштування пришкольньої ділянки та орієнтування на ній. Територія шкільної ділянки та роботи на ній у різні сезони. Особливості прибирання територій відповідно сезонів та погодних умов. Вибір одягу та взуття для робіт на пришкольній ділянці. Інвентар для прибирання території в залежності від виду покриття ділянки.</p>	<p>Вивчення влаштування пришкольньої ділянки. Добір одягу для прибирання. Візуальне оцінювання ступеню забруднення території та добір відповідного інвентарю. Розподілення роботи на ділянці. Відпрацювання безпечних прийомів роботи: з мітлою,</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про ділення території на ділянки, про сезонні роботи на майданчиках, про розподілення роботи; розрізняє види інвентарю, види робочого одягу, культурні рослини та бур'ян; знає, як користуватися інструментами та</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про види технологічної діяльності у побуті, про різноманітність знарядь праці. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання назв професій та знарядь праці у розгорнутому</p>
---	--	---	--

<p>Знайомство з інвентарем та простими пристроями для прибирання, призначення, безпечні прийоми роботи.</p> <p>Відходи природи та людини. Сортування та утилізація відходів. Комплекс робіт по прибиранню території.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> прибирання, сортування та утилізація природних відходів, прибирання території пришкольньої ділянки, згрібання опалого листя граблями. Висмикування та видалення бур'янів. Перенесення зібраного сміття. Підготовка інвентарю до зберігання.</p>	<p>віником, граблями, совком, лопатою. Підмітання доріжок, згрібання листя, перенесення сміття до місця утилізації.</p>	<p>приладдям, як сортувати сміття, що складати у компостну яму;</p> <p>вміє планувати роботу;</p> <p>виконує трудові операції в залежності від виду роботи;</p> <p>дотримується правил безпечного користування інвентарем.</p>	<p>мовленні учня.</p> <p><i>Вольовий і особистісний розвиток:</i> засвоєння й виконання вимог щодо чистоти і порядку на пришкольній ділянці, виконання правил поведінки у громадських місцях.</p>
Розділ. Технологія ручної обробки матеріалів			
<p>Тема. Робота з папером і картоном. Технологія виготовлення мозаїки з паперових грудочок</p> <p>Поняття про мозаїку. Правила виготовлення паперових грудочок. Техніка виготовлення мозаїчних аплікацій з паперових грудочок на</p>	<p>Вивчення видів мозаїки та правил її виконання. Визначення матеріалів та інструментів для виготовлення мозаїки з паперових грудочок. Повторення правил</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про мозаїку; виготовляє паперові грудочки;</p> <p>характеризує матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення мозаїки з</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про мозаїку та креповий папір, розвиток пізнавальної діяльності на основі</p>

<p>картонній основі. Матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення мозаїки з паперових грудочок. Організація робочого місця та дотримання санітарно-гігієнічних норм під час виконання робіт.</p> <p><i>Практична робота.</i></p> <p>Виготовлення мозаїки-аплікації з паперових грудочок на картонній основі (квітуче дерево, осіннє дерево, квіти у вазі, гілка дерева тощо) – 2-3 вироби.</p>	<p>безпечної роботи з клеєм.</p> <p>Виготовлення мозаїки-аплікації з паперових грудочок.</p>	<p>паперових грудочок;</p> <p>виготовляє мозаїку-аплікацію з паперових грудочок на картонній основі;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>формування загальнотрудових умінь (аналіз виробу, планування послідовності виконання, здійснення самоконтролю - порівняння зі зразком).</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових операцій та об'єктів виготовлення, розвиток зв'язного мовлення на основі визначення послідовності виконання трудових операцій.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорового,</p>
---	--	---	---

			<p>тактильного сприймання матеріалів, корекція дрібної моторики на основі роботи з папером (виготовлення грудочок). <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, наполегливості, уважності.</p>
<p>Тема. Технологія виготовлення мозаїки в техніці торцювання Креповий папір та його властивості. Вироби, оздоблені в техніці торцювання. Матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення мозаїки в техніці торцювання. Техніка виготовлення заготовок для торцювання. Правила створення аплікацій та композицій у техніці торцювання. Правила безпечної роботи з ножицями.</p>	<p>Повторення властивостей крепового паперу. Ознайомлення з технологією торцювання. Вивчення правил безпечної роботи під час торцювання. Оволодіння технологією торцювання. Створення аплікації.</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про креповий папір та його властивості; розрізняє вироби, оздоблені в техніці торцювання; характеризує матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення мозаїки в техніці торцювання; виготовляє заготовки для торцювання; виготовляє мозаїку-</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про мозаїку та креповий папір, розвиток пізнавальної діяльності на основі формування загально трудових умінь (аналіз виробу, планування послідовності виконання, здійснення</p>

<p>Організація робочого місця та дотримання санітарно-гігієнічних норм під час виконання робіт.</p> <p><i>Практична робота.</i></p> <p>Виготовлення мозаїки-аплікації у техніці торцювання на картонній основі (квіти в кошику, виноградне гроно, гілка горобини чи калини тощо) – 2-3 вироби. Створення ескізу майбутньої мозаїки. Виготовлення заготовок з кольорового крепового паперу для мозаїки (кольори добираються згідно задуму аплікації) – нарізання квадратів розміром 1×1 см. Виконання мозаїки. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.</p> <p><i>Екскурсія «Мозаїка в столичній архітектурі».</i> Пейзажна алея.</p>	<p>Остаточне оздоблення готового виробу.</p>	<p>аплікацію в техніці торцювання на картонній основі;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>самоконтролю - порівняння зі зразком).</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових операцій та об'єктів виготовлення, розвиток зв'язного мовлення на основі визначення послідовності виконання трудових операцій.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорового, тактильного сприймання на основі формування перцептивних дій, корекція дрібної моторики на основі</p>
--	--	--	--

			роботи з папером (виготовлення грудочок, торцовок). <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, наполегливості, уважності .
<p>Тема. Елементи графічної грамоти Знайомство з професією кресляр. Інструменти, матеріали та приладдя кресляра (папір, лінійка, олівець, косинець, гумка). Лінії креслення: розмірна, виносна, основна. Вимірювання і розмічання лінійкою, кутником.</p> <p>Поняття про креслення і його призначення. Позначення на кресленні ліній розрізу і згину, місць склеювання.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на розпізнавання площинних і об'ємних предметів за схематичним зображенням. Розмічання і вирізання з картону геометричних фігур.</p>	<p>Ознайомлення з графічними термінами, правилами графічної грамотності. Вивчення видів, назв та призначень ліній на кресленні.</p> <p>Виконання вправ на розпізнавання площинних і об'ємних предметів за схематичним зображенням.</p> <p>Розмічання і вирізання з картону геометричних фігур.</p> <p>Дотримання правил</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про професію кресляра, інструменти, матеріали та приладдя кресляра, про креслення і його призначення; позначає та розрізняє на кресленні лінії розрізу і згину, місця склеювання; розпізнає площинні й об'ємні предмети за схематичним зображенням; розмічає і вирізає з картону геометричні фігури; організовує робоче місце;</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про лінії креслення, професію кресляра, розвиток уваги. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> на основі збагачення словника назвами матеріалів та інструментів для графічних робіт, назвами ліній. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики, розвиток зорового,</p>

	безпечної роботи.	дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	тактильного сприймання матеріалів та інструментів. <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, наполегливості тощо.
<p>Тема. Робота з картоном</p> <p>Виробництво, призначення, зовнішні ознаки картону. Види картону. Властивості картону.</p> <p><i>Практична робота.</i></p> <p>Складання колекції картону різного виду та якості (виготовлення заготовок за шаблонами, вирізання, наклеювання на тло)</p> <p><i>Лабораторна робота.</i></p> <p>Порівняння властивостей паперу і картону.</p> <p><i>Практична робота.</i></p> <p>Виготовлення відкритої прямокутної коробочки з картону.</p> <p>Розмітка розгортки за заданими розмірами, використовуючи креслярський кутик, бокові стінки</p>	<p>Вивчення видів картону, призначення та використання цього виду паперової продукції.</p> <p>Ознайомлення з властивостями картону, можливостями використання.</p> <p>Порівняння властивостей картону різних видів.</p> <p>Виготовлення відкритої прямокутної коробочки з картону. Дотримання правил безпечної роботи.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>володіє прийомами роботи з картоном;</p> <p>вміє користуватись креслярським інструментом; орієнтується за зразком розгортки коробки, рисунком з розмірами і зразком готового виробу;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>виготовляє коробочку з картону;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>збагачення уявлення про лінії креслення, про види картону та його властивості, розвиток уваги.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркуша паперу, дрібної моторики руки у процесі різання, розмічання,</p>

<p>з'єднуються за допомогою клапанів на клею. Стінки обклеюються кольоровим папером і прикрашаються аплікацією з використанням геометричного орнаменту.</p>			<p>склеювання картону. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> на основі збагачення словника назвами матеріалів та інструментів для графічних робіт, назвами ліній. <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, працелюбності, відповідальності за якість виконаної роботи, наполегливості у досягненні мети.</p>
<p>Підсумкове заняття Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи з папером або картоном за вибором і смаком здобувачів освіти. <i>Самостійна робота</i></p>			
Варіативний модуль (декоративно-ужиткове мистецтво)			
Тема. Технологія різання паперу.	Вивчення видів	Учень/учениця:	<i>Пізнавальний</i>

<p>Витинанка</p> <p>Види витинанок. Групи витинанок (фігурки, розети, дерева, стрічки, шпалери, фіранки та ін.). Матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення витинанок. Організація робочого місця та дотримання санітарно-гігієнічних норм під час виконання робіт. Правила безпечної роботи з інструментами. Способи складання паперу.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на складання паперу вдвоє, вчетверо, ввосьмеро, трикутником. Вправи на відпрацювання різання ножицями, ножом по лініях різного виду.</p> <p>Прийоми виготовлення витинанки (накладні – елементи один на одному, гіркою, складені – великомасштабні твори, в якому елементи поряд один з одним). Послідовність виконання витинанок. Кольорова гамма (добір контрастних кольорів).</p>	<p>витинанок.</p> <p>Ознайомлення з матеріалами, інструментами та пристосуваннями для роботи.</p> <p>Дотримання правил безпечної роботи з інструментами.</p> <p>Оволодіння прийомами складання паперу та вирізання витинанок.</p> <p>Остаточне оформлення готової роботи.</p>	<p>має уявлення про витинанку як один із видів українського народного декоративного мистецтва;</p> <p>розрізняє види та групи витинанок;</p> <p>характеризує матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення витинанок;</p> <p>виконує вправи на складання паперу вдвоє, вчетверо, ввосьмеро, трикутником;</p> <p>виконує вправи на відпрацювання різання ножицями, ножом по лініях різного виду;</p> <p>визначає послідовність виконання витинанок;</p> <p>орієнтується в кольоровій гаммі; добирає контрастні кольори;</p> <p>виготовляє прості витинанки до новорічних і</p>	<p><i>розвиток:</i></p> <p>формування уявлень про витинанки, їх види, розвиток мислення на основі аналізу зразків витинанок та визначення послідовності виконання трудових операцій.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> збагачення словникового запасу назвами трудовий операцій та об'єктів виготовлення, на основі складання характеристики об'єктів виготовлення за запитаннями вчителя.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної</p>
---	---	---	---

<p><i>Практична робота.</i> Виготовлення простих витинанок до новорічних і різдвяних свят (сніжинки, янголи, ялинки, орнаменти та зимові сюжети тощо) – 4-5 виробів. Остаточне оформлення та оздоблення виробу (розгортання витинанки. Приклеювання на картон, колір якого буде контрастним до композиційного).</p>		<p>різдвяних свят; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>моторики рук на основі роботи з витинанкою, <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами.</p>
<p>Тема. Технологія спіреллі Історія розвитку нитяної графіки, ізонитки, ниткового дизайну, спіреллі. Знайомство з роботами майстрів України. Матеріали (картон, цупкий папір, нитки) та інструменти (лінійка, ножиці, циркуль). Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги. Техніка спіреллі. Шаблони для спіреллі та умовні позначення на них. Основні правила для креслення основ для спіреллі (кількість зубців завжди парна). <i>Практична робота.</i> Вправи на</p>	<p>Ознайомлення з історією розвитку нитяної графіки. Креслення основи з зубцями або підбір шаблону. Вирізання основи. Добір матеріалів, інструментів, пристосувань для роботи. Визначення послідовності намотування (проставлення номерів). Намотування на основу у зазначеній</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про історію розвитку нитяної графіки, ізонитки, ниткового дизайну, спіреллі; має уявлення про використання шаблону для спіреллі; характеризує матеріали та інструменти, які використовуються для нитяної графіки; добирає матеріал для роботи; обґрунтовує добір конструкційних матеріалів</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення математичних уявлень: повторення геометричних форм і ліній; повторення прямого та зворотнього рахунку; розширення уявлень про текстильні матеріали та папір, інструменти та пристосування для робіт з ними;</p>

<p>обведення шаблонів, вирізання. Креслення основ для спіреллі у формі круга – зірка, сніжинка, квадрата – сердечка, овала – яйце та викреслювання зубців на основах. Вирізання основ по зубцях.</p> <p>Основи кольорознавства. Основні прийоми роботи в техніці спіреллі. Технологія спіреллі.</p> <p><i>Практична робота.</i> Вправи на заповнення круга (намотування). Виготовлення сніжинки (з використанням 2-4 кольорів ниток). Виготовлення об'ємної (3D) фантазійної роботи в техніці спіреллі (метелик, квітка, ялинка) за технологічною послідовністю.</p>	<p>послідовності; оформлення зворотної сторони роботи. Остаточна обробка виробу.</p>	<p>залежно від виробу; виконує намотування нитки на основу в певній послідовності; виготовляє сніжинку, оздоблену в техніці спіреллі; виготовляє листівку, оздоблену в техніці спіреллі; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>збагачення уявлень щодо різноманітності видів рукоділля. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення шляхом розширення і уточнення активного словника назвами вивчених операцій, розвиток мовлення на основі словесної характеристики видів діяльності. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток просторових уявлень (угорі, внизу, ліворуч, праворуч, в центрі або середині); розвиток сенсорного та колірною сприйняття, розрізнення товщини ниток; розвиток</p>
--	--	--	---

			<p>дрібної моторики і координації рук; розвиток зорового, тактильного сприймання на основі формування перцептивних дій; розвиток точності рухів рук та пальців, розвиток окоміру.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> вдосконалення трудових навичок, формування художнього смаку, виховання уважності, посидючості, терпіння.</p>
II семестр			
Розділ. Технологія благоустрою й озеленення приміщень і територій			
<p>Тема. Догляд за кімнатними рослинами Розмноження кімнатних рослин.</p>	<p>Вивчення способів розмноження кімнатних рослин. Вивчення призначення</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про розмноження кімнатних рослин, види розмноження</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про кімнатні рослини,</p>

<p>Види розмноження кімнатних рослин: насінне, вегетативне (живцями, цибулинами-дітками, вусами, відведенням, діленням кореневища). Види інструментів та пристосувань для розмноження та пересаджування кімнатних рослин. Правила користування інструментами.</p> <p><i>Практична робота.</i> Підготовка квіткових вазонів, заготівля живців і їх посадка.</p>	<p>та прийомів користування інструментами та пристосуваннями для догляду за кімнатними рослинами. Дотримання правил безпечної роботи з інструментами. Заготівля живців і їх посадка.</p>	<p>кімнатних рослин, про інструменти та пристосування для догляду за кімнатними рослинами; дотримується правил безпечної роботи; здійснює заготівлю живців і їх посадку.</p>	<p>про їх розмноження, збагачення уявлення про професії, порівняння різних видів діяльності по догляду за рослинами.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання нових слів у словесному описі діяльності.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики рук під час живцювання та пересаджування рослин.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток працелюбності, наполегливості у досягненні мети, відповідальності, любові до природи.</p>
--	--	--	--

Розділ. Технологія благоустрою житлових приміщень та догляду за ними

<p>Тема. Робота в спальних приміщеннях</p> <p>Короткий опис спального приміщення: розташування вікон, радіаторів опалення, кількість спальних місць, оснащення кімнати, освітлення. Санітарно-гігієнічні вимоги до спального приміщення. Особливості й послідовність проведення прибирання в кімнаті. Вибір спецодягу та взуття для прибирання. Добір приладдя для різних видів робіт, тканини та побутової хімії, що використовуються для прибирання, їх маркування та зберігання. Заміна постільної білизни. Визначення якості прибирання. Правила безпеки при прибиранні приміщень.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> сухе та вологе прибирання спальної кімнати. Заміна постільної білизни. Підготовка інвентарю до зберігання.</p>	<p>Складання опису спального приміщення.</p> <p>Вивчення санітарно-гігієнічних вимог до прибирання спального приміщення.</p> <p>Візуальне оцінювання ступеню забруднення спального приміщення .</p> <p>Добір миючих засобів у залежності від виду роботи на поверхні.</p> <p>Розподілення роботи по видам. Відпрацювання безпечних прийомів роботи: з віником, совком, шваброю, ганчіркою. Проведення сухого та вологого прибирання. Пакування та утилізація сміття.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про місце розташування спальних приміщень, про види прибирання;</p> <p>розрізняє види інвентарю, небезпечні хімічні речовини;</p> <p>знає, як користуватися інструментами та приладдям, як користуватися небезпечними хімічними засобами;</p> <p>характеризує інвентар та пристосування для прибирання;</p> <p>дотримується правил безпечної роботи;</p> <p>виконує заміну постільної білизни, сухе та вологе прибирання, зберігання інвентарю, пакування та утилізацію сміття.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення знань про будівлю та приміщення.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток зв'язного мовлення на основі формування вмінь описувати об'єкти діяльності.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток просторових уявлень, розвиток загальної та дрібної моторики в процесі виконання трудових операцій ручним способом.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання.</p>
--	--	--	--

Розділ. Технологія ручної обробки матеріалів

<p>Тема. Робота з текстильними матеріалами</p> <p>Загальні поняття про тканину, нитки, сировину, з якої вони виготовляються. Основне призначення тканини - виготовлення одягу, предметів побуту. Властивості й ознаки тканини з рослинного, тваринного та штучного походження.</p> <p><i>Практична робота:</i> визначення лицьового та виворітного боку тканини.</p> <p><i>Лабораторна робота:</i> визначення сировини для виготовлення тканини органолептичним методом.</p>	<p>Ознайомлення з видами натуральної та штучної сировини для виготовлення тканини.</p> <p>Визначення лицьового та виворотного боку тканини.</p> <p>Аналіз зразків тканини органолептичним методом.</p> <p>Дотримання правил безпеки під час лабораторної роботи.</p>	<p>Учень/учениця: знає та узагальнює поняття: сировина, нитки, тканина; характеризує властивості тканини; визначає лицьовий та зворотній боки тканини; орієнтується в способах дослідження тканини; вміє сортувати тканини за загальними ознаками, приводити дослідження тканини органолептичним методом; дотримується правил безпеки під час лабораторної роботи.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування уявлень про виробництво тканини, її призначення та властивості.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами матеріалів та їх властивостей.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток дрібної моторики руки у процесі дослідження тканини.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток пам'яті на основі поданої інформації.</p>
---	--	---	--

			формування охайності, працелюбності, відповідальності за якість виконаної роботи, наполегливості у досягненні мети.
<p>Тема. Технологія виготовлення аплікації з тканини та нетканних матеріалів</p> <p>Види конструкційних матеріалів для виготовлення аплікації: тканина для основи, тканина для деталей, нитки, пряжа, неткані матеріали. Способи розмічання (за шаблоном, через копіювальний папір, способом перенесення). Особливості вирізування деталей з тканини. Матеріали, інструменти для роботи: олівець, гострі ножиці, клей для тканини, тканина, неткані матеріали. Правила безпечної праці з інструментами, санітарно-гігієнічні вимоги та організація робочого місця.</p>	<p>Ознайомлення з видами матеріалів для виготовлення аплікації.</p> <p>Визначення нетканних та текстильних матеріалів за зовнішнім виглядом.</p> <p>Планування поетапної роботи.</p> <p>Оволодіння прийомами механічного з'єднання деталей в аплікації.</p> <p>Виготовлення аплікації.</p> <p>Дотримання правил безпеки під час практичної роботи.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>називає види конструкційних матеріалів для виготовлення аплікації; орієнтується у способах розмічання; характеризує матеріали, інструменти для роботи; здійснює механічне з'єднання деталей в аплікації різними способами; виготовляє аплікацію з тканини та нетканних матеріалів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>формування уявлень про роботу з текстильними матеріалами, формування мислення на основі розвитку вмінь порівнювати види стібків за зовнішнім виглядом, за способом виконання, розвиток загально трудових умінь, удосконалення пізнавальної активності й самостійності шляхом</p>

<p>Способи механічного з'єднання деталей в аплікації (зв'язування, зшивання, пришивання, склеювання).</p> <p><i>Практична робота.</i> Виготовлення аплікації з тканини та нетканих матеріалів (фантазійні орнаменти, пейзажі, сільські пейзажі, абстракція).</p> <p>Планування роботи з виготовлення виробу. Складання послідовності технологічних операцій. Добір матеріалів та інструментів.</p> <p>Виготовлення аплікації - закріплення деталей аплікації швами «уперед голку», «назад голку», петельний, через край тощо, приклеювання необхідних деталей (шнурів, стрічок), оздоблення аплікації іншими матеріалами (гудзики, камінці, блискітки, пайєтки, бісер тощо).</p>		гігієнічних вимог.	<p>поступового скорочення педагогічної допомоги.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами стібків, розвиток зв'язного мовлення на основі формування вмінь описувати зображені об'єкти діяльності</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток почуття ритму, гармонії через застосування попередньої переробки реальних форм на декоративні, розвиток кольорочутливості ока, просторових уявлень, розвиток</p>
--	--	--------------------	---

			дрібною моторики в процесі виконання трудових операцій ручним способом. <i>Особистісний розвиток:</i> формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами, вміння працювати самостійно й у колективі.
<p>Тема. Ручні швейні роботи</p> <p>Підготовка до виконання ручних швейних робіт. Довжина і товщина нитки, способи закріплення (повторення).</p> <p>Зшивні стібки; види, призначення та технічні умови на виконання. Технологія виконання зшивних стібків. Крайові стібки; види, призначення та технічні умови на виконання. Технологія виконання крайових стібків.</p>	<p>Закріплення знань і вмінь роботи зі швейними інструментами та матеріалами.</p> <p>Виконання зшивних, крайових, декоративних стібків. Контролювання якості роботи.</p> <p>Організація робочого місця та простору з дотриманням санітарно-</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>знає назву та призначення стібків, вимоги до якості їх виконання;</p> <p>уміє виконувати зшивні, крайові та декоративні стібки;</p> <p>розрізняє ручні стібки за зовнішнім виглядом;</p> <p>класифікує стібки за призначенням;</p> <p>дотримується правил</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i></p> <p>Формування в учнів уявлень про матеріали та їх властивості.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами матеріалів та їх властивостей, розвиток зв'язного</p>

<p>Декоративні стібки; види, призначення та технічні умови на виконання. Технологія виконання декоративних стібків. Вимоги до якості виконаних стібків.</p> <p><i>Практична робота:</i> виконання швів на зразках тканини. Заповнення таблиці «Строчки ручних стібків».</p>	гігієнічних вимог.	безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	<p>мовлення.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині зразка тканини, дрібної моторики руки у процесі виконання ручних стібків.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> Розвиток пам'яті на основі поданої інформації. Розвиток мислення на основі здійснення класифікації ручних стібків.</p>
<p>Тема. Виготовлення мішечка для зберігання, гольниці, футляра для ручок та олівців</p> <p>Короткий опис виробів, які виготовляють: матеріал, призначення,</p>	<p>Ознайомлення зі швейними виробами та їх призначенням.</p> <p>Розподіл швів за призначенням.</p>	<p>Учень/учениця: має уявлення про призначення різних швейних виробів; визначає необхідні</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування в учнів уявлень про матеріали та їх властивості.</p>

<p>оздоблення. Підготовка до виконання ручних швейних робіт. Обробка зрізів тканин. Види оздоблювальних ручних стібків. Правила безпечної праці з інструментами, санітарно-гігієнічні вимоги та організація робочого місця.</p> <p><i>Практична робота:</i> планування роботи з виготовлення виробу, складання послідовності технологічних операцій. Добір матеріалу та інструментів. Виготовлення виробу за готовим кроєм. Виконання швів; «уперед голку», «тамбурний стібок», «петельний стібок», «навкісний стібок». Заповнення таблиці «Ручні стібки».</p>	<p>Добір інструментів та матеріалів для виготовлення швейних виробів. Оволодіння безпечними прийомами роботи. Виконання зшивних, крайових та оздоблювальних швів.</p>	<p>інструменти для різних видів роботи; розрізняє та виконує ручні шви; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами матеріалів та їх властивостей.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині зразка тканини, корекція дрібної моторики на основі роботи з голкою, ножицями.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток пам'яті на основі поданої інформації, розвиток мислення на основі здійснення технологічних операцій.</p>
--	---	---	--

<p>Тема. Види текстильних волокон та їх походження</p> <p><i>Технічні відомості.</i> Волокна. Види волокон. Рослинні волокна. Бавовник. Прядіння. Виготовлення пряжі із волокон бавовника. Ткацтво. Одержання бавовняної тканини. Полотняне переплетення. Властивості бавовняної тканини.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> визначення лицьового і виворітного боку тканини, основи й утоку (поперечної і поздовжньої нитки). Виготовлення килимка із паперових стрічок (зразок полотняного переплетення). Висмикування ниток на тканині. Торочки.</p>	<p>Вивчення видів волокон. Ознайомлення з процесом виробництва бавовняної тканини та ткацтвом.</p> <p>Визначення лицьового і виворітного боку тканини, основи й утоку. Виготовлення килимка із паперових стрічок.</p> <p>Висмикування ниток на тканині (торочки).</p> <p>Дотримання правил безпечної роботи.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про ткацькі волокна, про процес виготовлення пряжі із волокон, ткацтво;</p> <p>знає, що бавовняна тканина виготовляється із бавовника, що тканина має переплетення ниток, поздовжню та поперечну нитки, властивості бавовняних волокон і тканин;</p> <p>вміє визначати напрямок поздовжньої нитки, впізнавати полотняне переплетення.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлення про виготовлення тканини, про властивості бавовняної тканини.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами, які характеризують якості тканини.</p> <p>Розвиток уваги.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині зразка тканини, корекція дрібної моторики на основі роботи з папером, тканиною,</p>
---	--	---	---

			<p>ножицями.</p> <p><i>Особистісний</i></p> <p><i>розвиток:</i> розвиток пам'яті на основі поданої інформації, розвиток мислення на основі здійснення технологічних операцій.</p>
<p>Тема. Технологія художньої обробки деревини. Теоретична основа</p> <p>Деревина та матеріали з неї. Породи дерев. Будова дерева і деревини, розміщення волокон у деревині. Фізичні властивості деревини. Технологічні властивості деревини.</p> <p>Ознайомлення з призначенням основних інструментів для ручної обробки деревини (стусло з пропилом під прямий кут, столярні кутники, пилка для поперечного пиляння, шкурка, їх будова та використання). Правила безпечної роботи із</p>	<p>Вивчення порід дерев та їх будови.</p> <p>Порівняння властивостей різних порід деревини.</p> <p>Ознайомлення з призначенням інструментів для обробки деревини.</p> <p>Вивчення правил безпечної роботи з інструментами.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про породи дерев, будову дерева та деревини, (називає породи дерев за малюнком);</p> <p>визначає напрямок розміщення волокон у деревині (за допомогою вчителя);</p> <p>характеризує фізичні та технологічні властивості деревини (за запитаннями вчителя називає властивості деревини);</p> <p>характеризує інструменти і пристосування для ручної</p>	<p><i>Пізнавальний</i></p> <p><i>розвиток:</i> розвиток мислення на основі аналізу та порівняння різних порід дерев, аналіз, збагачення уявлення про деревину, формування уявлень про вимірювальний, розмічальний та столярний інструменти; правила безпечної роботи з ними.</p> <p><i>Мовленнєвий</i></p>

столярним інструментом.		<p>обробки деревини; називає основні інструменти для обробки деревини.</p>	<p><i>розвиток:</i> використання назв порід дерев у розгорнутому мовленні, трудових операцій у словесному описі власної діяльності. <i>Сенсомоторний</i> <i>розвиток:</i> розвиток формування тактильних відчуттів під час вивчення порід деревини. <i>Особистісний</i> <i>розвиток:</i> формування організованості, розвиток уваги, самостійності у навчально-практичній діяльності. <i>Розвиток</i> <i>саморегуляції:</i> виконання завдання за зразком і простою</p>
-------------------------	--	--	---

			інструкцією, у певній послідовності дій.
<p>Тема. Технологія пиляння в стуслі з обмежувачем</p> <p><i>Технічні відомості.</i></p> <p>Елементарні поняття про плоскі поверхні граней бруска. Бруски квадратні та прямокутні, їх подібність та відмінність.</p> <p>Поняття про розмічання заготовок. Призначення та будова вимірювального і розмічального інструменту: лінійки, кутника. Прийоми вимірювання лінійкою, кутником. Прийоми розмічання за шаблоном. Відомості про припуски на розрізання та обробку.</p> <p><i>Практична робота:</i> вправи на виконання розмічання за допомогою лінійки, кутника, шаблону.</p> <p>Правила економного використання деревини.</p> <p><i>Практична робота:</i> пиляння поперек волокон з обмежувачем. Контроль форми деталі кутником.</p>	<p>Вивчення призначення та будови вимірювального і розмічального інструменту.</p> <p>Порівняння форми дерев'яного бруса.</p> <p>Вивчення правил безпечної роботи зі столярними інструментами.</p> <p>Виконання вправ з розмічання деревини.</p> <p>Виконання вправ пиляння деревини в стуслі.</p> <p>Виконання вправ зі шліфування деревини.</p> <p>Дотримання правил безпечної роботи в майстерні.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має уявлення про плоскі поверхні граней брусків;</p> <p>визначає подібність та відмінність брусків квадратної та прямокутної форми;</p> <p>знає призначення та будову вимірювального і розмічального інструменту;</p> <p>виконує вправи по розмічання за допомогою лінійки, кутника, шаблону;</p> <p>знає правила економного використання деревини;</p> <p>виконує вправи по пилянню поперек волокон з обмежувачем (за допомогою вчителя)</p> <p>знає призначення зачищення та шліфування;</p> <p>виконує зачищення та</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток мислення на основі поняття про форму бруска, вивчення будови, розмічального та столярного інструменту; правила безпечної роботи з ними.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання назв столярного інструменту в розгорнутому мовленні, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток формування</p>

<p>Призначення зачищення. Чорнове зачищення (рашпілі, напилки, надфілі). Чистова обробка (шліфувальні шкурки). Прийоми обпилювання та шліфування заготовок з бруса.</p> <p><i>Практична робота:</i> зачищення та шліфування плоскої поверхні виробів прямокутної та квадратної форми.</p> <p><i>Самостійна робота</i> виготовлення іграшкового будівельного матеріалу.</p>		<p>шліфування (за допомогою вчителя)</p>	<p>тактильних відчуттів, розвиток дрібної моторики та просторового орієнтування під час роботи з деревиною;</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> формування організованості, розвиток уваги, самостійності у навчально-практичній діяльності.</p> <p><i>Розвиток саморегуляції:</i> виконання завдання за зразком і простою інструкцією, у певній послідовності дій.</p>
<p>Підсумкове заняття</p> <p>Виготовлення виробу з використанням вивчених технік роботи з текстильними матеріалами та деревиною за вибором і смаком здобувачів освіти. <i>Самостійна</i></p>			

<i>робота</i>			
Варіативний модуль (декоративно-ужиткове мистецтво)			
<p>Тема. Технологія виготовлення ляльки-мотанки з тканини</p> <p><i>Об'єкти роботи.</i> Народна іграшка.</p> <p><i>Технічні відомості.</i> Історія ляльки - мотанки. Технологія виконання обличчя, тулуба. Оздоблення одягу ляльки декоративно-оздоблювальними та вишивальними стібками. Вивчення стародавніх символів.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> виготовлення обрядової ляльки і прикрашення її одягу стародавніми символами. Створення композиції «хоровод».</p>	<p>Ознайомлення з історією виникнення ляльки-мотанки.</p> <p>Вивчення стародавніх символів для оздоблення народної іграшки.</p> <p>Добір матеріалів.</p> <p>Виготовлення ляльки-мотанки.</p> <p>Дотримання правил безпечної роботи.</p>	<p>Учень:</p> <p>має уявлення про стародавню символіку, історію виникнення ляльки - мотанки;</p> <p>називає матеріали та оздоблення;</p> <p>знає назви і призначення деталей іграшки;</p> <p>володіє технологією виконання декоративно-оздоблювальних стібків;</p> <p>вміє систематизувати зібраний матеріал.</p> <p>проявляє творчий підхід при виготовленні обрядової ляльки.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про види народної іграшки та матеріали для їх виготовлення.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток формування тактильних відчуттів та зусиль під час роботи; зорово-моторної координації, дрібної моторики рук.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток вміння використовувати у власному мовленні відповідні назви і терміни; розуміння та виконання інструкцій; здійснювати</p>

			поопераційний та елементи заключного контролю; <i>Особистісний розвиток:</i> виховання посидючості, акуратності, охайності, старанності, точності під час роботи.
<p>Тема. Технологія виготовлення м'якої іграшки</p> <p><i>Об'єкти роботи.</i> М'які іграшки нескладної конфігурації.</p> <p><i>Технічні відомості.</i> М'які іграшки об'ємні, плоскі. Відомості про історію розвитку іграшки. Національні традиції виготовлення іграшок. Деталі – основні, додаткові, їх назви, кількість. Назви матеріалів для основних та додаткових деталей (тканина, хутро, шкіра, нитки, гудзики, вата тощо), оздоблень (вишивка, аплікація). Викрійка, лекало. Технологічна послідовність виготовлення м'якої іграшки. Види</p>	<p>Ознайомлення з національними традиціями виготовлення іграшок.</p> <p>Вивчення назв матеріалів для основних та додаткових деталей, оздоблення та наповнювачів м'якої іграшки.</p> <p>Вивчення технологічної послідовності виготовлення виробу.</p> <p>Добір матеріалів та інструментів для роботи.</p> <p>Виготовлення викрійки</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>розрізняє об'ємні та плоскі м'які іграшки, знає назви деталей, визначає їх кількість; підбирає матеріали та оздоблення, називає їх.</p> <p>знає правила безпечної роботи з інструментами для швацьких робіт;</p> <p>уміє за зразком вирізувати деталі, зшивати за попереднім зметуванням; за допомогою вчителя здійснює оздоблення м'якої іграшки.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про види м'якої іграшки (об'ємні, плоскі) та матеріали для їх виготовлення.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині зразка тканини, корекція дрібної моторики на</p>

<p>швів, що застосовуються при виготовленні іграшки.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> вибір моделі іграшки для виготовлення. Добір матеріалу та інструменту для виготовлення іграшки. Вирізування деталей за викройками. Збільшення, зменшення лекала. З'єднання деталей іграшки за попереднім зметуванням. Оздоблення іграшки.</p>	<p>за допомогою лекала.</p> <p>Дотримання правил безпечної роботи.</p> <p>Виготовлення та оздоблення іграшки.</p>		<p>основі роботи з тканиною, голкою, ножицями.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток загально трудових умінь на основі аналізу виготовлення іграшки, планування послідовності дій та здійснення порівняння свого виробу із зразком.</p>
Розділ. Технологія машинної обробки матеріалів			
<p>Тема. Професії швейного виробництва</p> <p>Професія швачки, вишивальниці.</p>	<p>Ознайомлення з процесом швейного виробництва.</p> <p>Ознайомлення з професіями швачки та вишивальниці.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>має загальне уявлення про професії швейного виробництва, використання традиційних народних промислів у побуті та в швейному виробництві.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> формування в учнів уявлень про професії швейного виробництва та використання виробів декоративно – ужиткового мистецтва в житті людини.</p>
<p>Тема. Побутова швейна машина</p> <p><i>Технічні відомості.</i> Призначення</p>	<p>Ознайомлення з побутовою швейною</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>знає правила безпечної</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення</p>

<p>побутової швейної машини. Швидкість роботи, види робіт, які виконує. Будова швейної машини. Ручний, ножний і електричний приводи. Правильна посадка за швейною машиною. Правила безпечної роботи. Деталі машини для заправлення верхньої і нижньої нитки. Шпулька, шпульний ковпачок.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Пуск і зупинка швейної машини. Строчіння цупкого паперу на машині без ниток. Строчіння на папері по прямим, заокругленим, ламаним лініям, по наведеним контурам. Заправлення верхньої і нижньої нитки.</p>	<p>машиною та її призначенням та будовою. Вивчення правил безпечної роботи на швейній машині. Оволодіння прийомами заправлення верхньої і нижньої нитки. Виконання пуску і зупинки швейної машини. Строчіння на папері по прямим, заокругленим і ламаним лініям.</p>	<p>роботи за швейною машиною, будову швейної машини, призначення; розпізнає деталі швейної машини, знає їх назву; виконує заправлення верхньої нитки; уміє заправляти верхню і нижню нитки, керуючись малюнком та зразком, виконувати пуск та зупинення роботи швейної машини, строчити по наведеним контурам на папері, тканині.</p>	<p>уявлення про обладнання швейної майстерні, його призначення, будову та принцип роботи. <i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами деталей швейної машини. Розвиток уваги. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток координації робочих рухів рук і ніг на основі вправлення швейною машиною (пуск, зупинення, строчіння). <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток пам'яті на основі поданої інформації, розвиток мислення на</p>
---	--	--	---

			основі здійснення технологічних операцій, уважності, спостережливості, охайності.
Розділ. Раціональне ведення домашнього господарства			
<p>Тема. Технологія приготування страв</p> <p>Основні види харчових продуктів. Санітарно-гігієнічні вимоги до збереження харчових продуктів. Запобігання харчовим отруєнням. Первинна і теплова обробка харчових продуктів.</p> <p>Види бутербродів. Продукти, що використовуються для їх приготування. Бережливе ставлення до хліба. Технологія приготування бутербродів. Прийоми роботи ножем. Правила безпечної праці під час роботи з різальним інструментом. Санітарно-гігієнічні вимоги. Загальні правила сервірування бутербродного столу.</p> <p>Види гарячих напоїв. Їх</p>	<p>Ознайомлення з загальними відомостями про види харчових продуктів.</p> <p>Вивчення технології первинної обробки харчових продуктів.</p> <p>Визначення ознак харчового отруєння та методів запобігання.</p> <p>Вивчення правил безпечного та культурного споживання їжі.</p> <p>Відпрацювання правил поведінки за столом.</p> <p>Відпрацювання прийомів сервірування столу.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>характеризує основні види харчових продуктів, первинну і теплову обробку харчових продуктів, професію кухара;</p> <p>розкриває поняття про кулінарні страви;</p> <p>називає види бутербродів, види гарячих напоїв;</p> <p>добирає посуд для їх приготування;</p> <p>визначає технологію їх приготування;</p> <p>нарізає: харчові продукти для приготування бутербродів;</p> <p>готує: бутерброди;</p> <p>заварює: гарячі напої;</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток уявлень про харчування та харчові продукти, розвиток уявлень про професію кухара, хлібороба.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами кулінарних страв, посуду.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на</p>

<p>значення для харчування людини. Посуд для приготування гарячих напоїв. Заварювання як вид теплової обробки. Правила безпечної праці під час роботи з гарячими рідинами. Санітарно-гігієнічні вимоги. Технологія приготування гарячих напоїв.</p> <p><i>Практичні роботи:</i></p> <p>Приготування бутербродів, визначення їх якості. Сервірування бутербродного столу.</p> <p>Приготування гарячих напоїв, визначення їх якості. Сервірування столу для чаювання.</p>	<p>Дотримання санітарно-гігієнічних вимог та безпеки під час роботи з ріжучими інструментами, гарячими рідинами та сервіруванні столу.</p>	<p>сервірує: бутербродний стіл, стіл для чаювання.</p> <p>дотримується: правил безпечної праці під час роботи з різальними інструментами, гарячими рідинами.</p>	<p>площині столу, корекція дрібної моторики на основі роботи з ріжучими інструментами.</p> <p>Формування практичних вмінь приготування нескладних кулінарних виробів.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток пам'яті на основі поданої інформації, розвиток мислення на основі здійснення технологічних операцій. Формування культури столового етикету.</p>
---	--	--	---

ПРИКІНЦЕВА ЧАСТИНА

Засвоєння теоретичного матеріалу доцільно проводити під час практичних робіт, не витрачаючи на це окремого навчального часу. Однак, не виключається можливість проведення уроків засвоєння нових знань, під час яких вчитель може розкрити навчальний матеріал або його окремі частини. Такі уроки в освітньому процесі можуть бути одиничними.

Наведені у програмі вироби (об'єкти праці) є орієнтовними. Учитель може замінити їх іншими, але у всіх випадках замінені вироби повинні мати достатню кількість вправ для опанування здобувачами освіти практичними навичками, згідно з темою програми.

Під час навчання за модельною навчальною програмою увага систематично акцентується на організації робочого місця, правилах внутрішнього розпорядку, безпеці праці та її санітарних нормах.

При здійсненні відбору об'єктів праці, слід дотримуватися основних вимог:

- ✓ високій учбово-виховній значущості об'єктів праці;
- ✓ врахування доступності й посиленості виконання практичних робіт здобувачами освіти;
- ✓ художньої відповідності об'єктів праці виробам традиційно-прикладних робіт народних промислів.

Практичні роботи покликані допомагати засвоєнню теоретичних знань, набуттю практичних та розвитку загальнотрудових вмінь.

Лабораторні роботи (визначення властивостей матеріалів: паперу, тканини, пластиліну, тіста тощо) також важливі в роботі з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку. Вони допомагають розвинути навички самостійної роботи і спостережливості. Перші лабораторні роботи повинні проводитися як роботи-спостереження, у процесі яких поступово накопичується фактичний матеріал.

Екскурсії, включені до програми, сприяють збагаченню уявлень про професії, об'єкти праці, види робіт та матеріали.

Зміст програми забезпечує процеси інтегрування: особистісних, місцевих, національних і загальнолюдських цілей навчання; навчання здобувачів освіти з їхнім реальним життям – сімейним, шкільним, народним, державним

календарем; природного поєднання знань різних навчальних предметів/інтегрованих курсів у вирішенні практичних завдань; видів і способів проектно-технологічної діяльності як фундаментального об'єкта змісту шкільної технологічної освіти.

У процесі реалізації модельної навчальної програми здобувачі освіти мають змогу реалізувати свої індивідуальні можливості в різних видах діяльності, що сприяє віднаходженню спорідненої їхнім здібностям діяльності, вибудовуванню індивідуальних освітніх траєкторій у наступному циклі базової середньої освіти – базового предметного навчання в 7–10 (11) класах.